

SZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 16 k.
Negyedévre 4 "
Helyben hához hozva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 "
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 "
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahétféltől és
Ünnep utáni napok kivételével,
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 194. szám.

Nagy-Várad.

Vasárnap, 1913. augusztus 24.

Országos birtokpolitikai nagy- gyűlés Kolozsváron.

Kincses Kolozsvár városában nagy napjai lesznek az idei őszön, nem csak az erdélyi, de az egész nagymagyarországi gazdatársadalomnak. A XVII. erdélyrészi tenyész-állat- és IX. mezőgazdasági gép- és termény kiállítással kapcsolatban ugyanis az Erdélyi Gazdasági Egylet, mint az adott körülmények között erre leghivatottabb, országos földbirtokpolitikai nagygyűlést hívott egybe szeptember hó 7-re, Mátyás király szülővárosába, Kolozsvárra.

A nemzeti földbirtokpolitika megteremtésének kérdésével foglalkozott eddig a Magyar Gazdaszövetség, foglalkozott az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, foglalkozott még korábban az Erdélyi Gazdasági Egylet és foglalkozik ma már e kérdéssel az egész nagy magyar gazdatársadalom. Alig mulik el nap, hogy a magyar nemzeti földbirtokpolitika nagytermését sürgető közvélemény immár türelmetlen, szinte követelő megnyilvánulásával lépten-nyomon ne találkoznánk.

A magyar földbirtokpolitika rég megoldásra váró kérdésének állandó felszinen tartása, sürgetése mindedig hiábavalónak bizonyult. Pusztába hangzott el a magyar közép-birtokos osztály jajveszékélése, süket fülekre talált a gazdatársadalmi szervezetek kérése és a tárt karok helyett szűkkeblűen begombolt kabátokra és lezárt Wertheimszékrenyekre találtak a nemzeti földbirtokpolitika barátainak a magyar föld megmentésére irányuló törekvései.

Eveken keresztül hiábavalónak bizonyult minden igyekezete a magyar gazdatársadalomnak, hogy a magyar földet magyar kézen megtarthassa és minden év és minden további óra, amely még ilyen hiábavaló törekvésekben telik el, a magyar földre óriási vérveszteséget jelent. Sürgősen, férfias és határozott lépések megtételére van már halaszthatatlanul szüksége e nagyfontosságú kérdésnek és ezt látva az Erdélyi Gazdasági Egylet, még a tavalyi év végén elhatározta, hogy pontos és megbízható statisztikai adatok alapján fogja igazolni a jelen siralmas és egyre rosszabbodó helyzet tarthatatlanságát és ezeknek a minden kétséget eloszlató és kizáró, már is megdőbentő adatoknak alapján, végérvényes és határozott lépés megtételére fogja kényszeríteni a kormányt, amelynek akcióképességét ez utóbbi időkben az immár állandósulni látszó áldatlan politikai tusák bénítják meg.

E nagy statisztikai munka elvégzéséhez szükséges anyagiak felett az EGE. nem rendelkezett. A nemes ügyek azonban mindenkor és mindenhol könnyen találhatnak megértőkre.

Az EGE az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesülethez fordult anyagi támogatásért, mely egyesület igazgatóválasztmánya készséggel ajánlotta fel egy ilyen statisztikai kimutatás összeállításához szükséges anyagiakat.

Am nagy jelentőséggel bírtak a földbirtokpolitika ügyében tartott eddigi Gazdaszövetségi és OMGE gyűlések, mert ezeken a magyar gazdatársadalom legjobbainak, színe javának ezrei jelentek meg és hoz-

tak egyhangú határozatokat, de mindezeknél a nagygyűléseknél sokkal nagyobb jelentőségű lesz az EGE szeptember 7-iki országos gyűlése, mert ezen már most szám-szerű adatokkal is be lesz bizonyítva mindaz, amit az eddigi összes e tárgyban tartott nagyfontosságú gyűlések hangoztattak és hirdettek.

A telepítési törvény foldozása ezeknek a minden Demosthenesnél szebben beszélő számoknak megismerése után szintén lehetetlenné válik.

Amint megfogja semmisíteni, mert meg kell, hogy semmisítse a szeptember 7-iki nagygyűlés az utóbbi időben követett földbirtokpolitika irányát, úgy meg is fogja jelölni azt az új, egészséges irányt, amelybe a magyar nemzeti földbirtokpolitikának az ügyét terelni kell.

Az államnak épp úgy feladatai vannak e téren, mint a társadalomnak. A földbirtokváltások mai állapotának ismerete alapján az állam feladatait Bethlen István gróf, a társadalom feladatait pedig Tokaji László fogja megjelölni a nagygyűlésen.

Ennek az egész ország gazdatársadalmát megmozgató birtokpolitikai nagygyűlésnek idején, alkalmas lesz az ország gazdaközönségének a legnagyobb magyar királynak: Mátyásnak az igazságosnak szülővárosában meglátni az EGE kiállításain Erdély mezőgazdaságának és állattenyésztésének a tükrét és meg fog győződni arról, hogy igenis érdemes és szükséges az erdélyi magyar birtokosság ügyét felkarolni, hogy a haladás útján gyors-

SZEPESSEGI és RUMBURGI VÁSZNAK
Asztalneműek, Schroll-féle schiffonok
URI, NŐI és GYERMEK FEHÉRNEMŰEK
Teljes menyasszonyi kelengyék
SZÖNYEG, FÜGGÖNY, LINOLEUM

**PAPLAN és MATRÁCOK LEGOLCSÓBBAN
BESZEREZHEŐK**

CZILLÉR IMRE

NAGYÁRUHÁZBAN SZENT LÁSZLÓ-TÉR 2. SZÁM.

sabban, az anyaországi gazdák-
kal párhuzamban mehessenek ők is
előre.

Békekötés után.

Törökország és a hatalmak.

London, aug. 23. A Times jelenti Konstantinápolyból: A követek eszmecseréje eddig eredménytelen volt, mert a német nagykövet nem kapott utasítást és itt erősen kétségbevonják, hogy fog-e egyáltalán kapni. Olaszország magatartása a törökök iránt barátságos, habár végső eredményben Olaszország kinyilatkoztatta, hogy kész csatlakozni a Marica-vonal ügyében teendő barátságos lépéshez.

Az orosz hadüzenet.

Róma, aug. 23. Az orosz nagykövet, aki most tért vissza állásába, a következőképpen nyilatkozott:

— Ha Törökország hadat üzenne Bulgáriának, akkor Oroszország Törökországnak üzenne hadat. A hatalmak e tekintetben teljesen egyetértenek és teljesen biznak a porta ellen most indított közös akció feltétlen sikerében. A mi eddig történt, az a tragédiának csak az első fölvonása volt. A drinápolyi kérdést különben tulbeesülik.

Az olasz nagykövet és Berchtold.

Bécs, aug. 23. Avarna herceg olasz nagykövet tegnap délután hosszabb ideig tanácskozott Berchtold gróf külügyminiszterrel. Ezt a tanácskozást a hatalmaknak Törökország ellen való akciójával hozzák összeköttetésbe. Késő délután Husszeim Hilmi basa török nagykövet látogatta meg Berchtold gróftól és szintén sokáig tanácskozott vele.

KÁLEB SZERENCSEJE.

Írta: Hubikki Oszkár.

— Allah hatalmas! — mondta Káleb, a teherhordó és elvette a feleségétől, Myrától, arannyal himzett fátyolát, amelylyel az ciomázta magát és páváskodva kevélykedett. Allah hatalmas, bölcs és jóságos és ninesen köze hozzád, akit a Seitan teremtett.

Máskor nehéz volt a helyzete Kálebnek Myra nyelvvel és mozgékony kezével szemben. Ha este hazakerült, birka türelemmel engedte magára zudulni az asszony szidásait. Ma aztán vége szakadt a türelmének.

Hajnalhasadástól naplementéig dolgozott a bazárban és gondolatban már élvezte a finom birkabust rizsszel, datolyát és fűgét. De, amikor hazajött Myra száraz babot tett eléje avas olajjal, mert a pénzt, amelyet a háztartás költségeire adott neki Káleb, elköltötte. Új fátyolt vett magának, arannyal himzett fátyolt.

Hogyha csak egy hétig eszünk száraz babot — mondotta élesen, megtakarítjuk az összeget, így ellenben már ki sem mehettem az utcára, a barátnőim előtt nagyon szégyeltem, hogy nines mit magamra vennem. Hát egyáltalán nines belátásod — Káleb?

A fehér halál nagyváradi birodalma.

A dispensaire 1912. évi működéséről.

*

Most jejt meg a Nagyvárad-városi tüdőbetegrendelő intézet 1912-ik évi kimutatása, amely Grósz Menyhért dr főorvos tollából rendkívül érdekes és tanulságos ismertetést közöl a fehér halál, a tüdővész nagyváradi birodalmáról. Szinte ijesztő az a kép, amelyet ez a minden ízében tárgyilagos, nyugodt hangú beszámoló fest Nagyváradról, kimutatva róla, hogy ebben a városban minden negyvenötödik ember tuberkulózisban szenved. Olyan arány, amely szinte irreálissá tesz minden közvetlen védekezési módot, eltekintve attól, hogy a betegek 70—80 százaléka nem jut a dispensaire tudomására, sőt orvosi kezelés alól is elmenekül. Ezért van óriási jelentőségük a dispensaireknek.

A tüdőbetegrendelő intézetek első s talán legfontosabb feladata, hogy valamely város vagy vidék összes tuberkulotikusait nyilvántartsa, annál is inkább, mivel nálunk, ellentétben egyes kevés számú országgal, más fertőző betegségekhez hasonlóan, a tuberkulotikusok kötelező bejelentése még nines elrendelve. Pedig csak az esetben lehetséges a profilaktikus intézkedéseket hatékonyan, széles körben kifejteni s a korai stadiumban levők gyógyításáról gondoskodni, ha lehetőleg az összes megbetegedettek ismeretese. A beteg otthonát a dispensaire megbízottja által megtekinteti s a szükséghez képest intézkedik, hogy a beteg az egészséges családtagoktól elkülöníttessék. Lehetőleg külön szobát bérel a betegeknek,

vagy ha ez nem lehetséges, legalább külön ágyat szerez be.

A dispensaire ezeken kívül, a francia intézményekhez hasonlóan, a gyógykezelést is feladatai körébe kell, hogy vonja.

A gyógykezelés nemesak tüneti, hanem követve a világszerte követett módszert: specifikus is. (Tuberkulin.)

A nagyváradi dispensaire

az 1912. évben 496 beteget vett föl. Ezek közül kifejezetten tuberkulotikus: 289. Az orvosi rendelések száma: 3816 volt. Egy rendelő órára esik rendelés: 24. A betegek között a legtöbb 10—50 év közötti. 10—15 éves 15; 15—20 éves 63, 20—25 éves 55; 25—30 éves 45, 30—35 éves 37, 35—40 éves 20, 40—45 éves 19, 45—50 éves 18 beteg jelentkezett a dispensairenél.

A betegek közül 40 százalék örökölte a baját.

Speciális érdekessé a statisztika többi része is, amely részletes kimutatást közöl a foglalkozásról is. Eszerint főzónó 1, szülész 2, zenész neje 4, utazó 1, elárusító 4, fodrász 3, gépmunkás 2, napszámos 30, szabó segéd 7, kereskedő segéd 12, foglalkozás nélküli 37, pincér 5, varrónó 28, cipész 13, háztartás 50, könyvkötő 2, Villaryszerező 1, lakatos 6, talmudista 3, tűzoltó 2, újságkihordó 2, nyomdász 7, mosónő 5, vasutas 1, mázó 2, szobafestő 2, szolga 3, kelmefestő 1, gombkötő leány 1, ruhafoldozó 1, földmives 2, galandáros 2, felsőrész készítő 4, kertész 1, pék 1, malommunkás 2, bérkocsis neje 3, kőmives 5, asztalos 6, rendőr neje 3, vasalónő 2, ügynök 2, tanuló

Kálebnek nem volt belátása. Myra elfelejtette, hogy a legerősebb férfiúnak is lehet gyöngye oldala és hogy a gyengéje inkább a gyomorban, semmint a szivben rejtőzik. Kálebnek is egy jó ebéd képezte a élvezetét, amit egész napi nehéz munka által ki is érdemelt magának. Vége szakadt tehát egykedvű türelmének. Darabokra tépte a szép fátyolt és foszlányait az utcára dobta. A Sátán teremtett és hiuságot, páváskodást oltott beléd.

Engedelmség helyett — amelylyel tartozol nekem — zsarnokoskodni akarsz felettem — és megrövidíteni szerény étkezéseimet. Óvakodj, nehogy ilyesmi mégegy-szer előforduljon!

Myra ijedten hajolt meg Káleb szigorú szavai közben, de a szive megkeményedett férjének kegyetlen cselekedetétől és szép lányoláért érzett fájdalma által.

Ekkor történt, hogy Allah kedvencét, a proféta utódát, Bagdad kalifáját, Almanzor Abu Dsáfárt kinzó lábfájás érte. Nem használt orvosi tudomány, a fájdalom növekedett és a fejedelem eddig jóságos szivét harag töltötte be.

— Oh Hakim — szólt orvosához — te, akit kiválasztottam, hogy örökdjél halandó porhüvelyem fölött, fia vagy a butaságnak és oktalanságnak! Ezt megkeserülöd! Hadd tudja meg ő is, mit jelent az a lábfájás! És Hakim

huszonöt botütést kapott a talpára és megtudta, mit jelent az, ha valakinek fájnak a lábai. De a kalifa fájdalmi ezért nem enyhültek. Fájdalmi növekedtek és a trónja köré hivatott bölcsék és orvosok közül senki sem segített rajta. Erre kikiáltatta egész birodalmában, hogy aki megszábadítja őt kinzó lábbajától, annyi aranyat kap, amennyit egy tevé elbir.

Myra is hallotta ezt, a bosszura vágyódó, gonosz gondolatokat szövő Myra. Megjelent a kalifa előtt, lábai elé vetette magát és eképen szólt:

— Népeidnek felkelő napja, a világnak szeme. Uram, oh, hallgasd meg rabszolgád szavait! Káleb, az uram, tudna segíteni e betegségeden. De titokban tartja az orvosságot és megesküdött, hogy soha se árulja el.

A fejedelem erre jóságosan mondta:

— Légy nyugodt, majd feloldom őt esküje alól! És maga elé hivatva Kálebet, a teherhordót.

Myra pedig így vélekedett:

— Ezentul nem tépi már fátyolomat Káleb!

— Ide hallgass Káleb — szólt a nagy Almanzor — minthogy titkos orvosságod van a lábbajom ellen és megvonod ezt tőlem, az uradtól, érezd meg te is, hogy milyen érzés az a lábfájás!

Es Káleb huszonöt botütést kapott a

SÉRVKÖTŐK, HASKÖTŐK

méret szerint felelősség mellett már 2 kor.-tól kezdődő árban készíttetnek

Fehér János kötszer gyárában (Rákóosi-ut, Bémer-tér.)

ahol óriási választékban kaphatók: Irigátorok, fecskendők, gumiharisnyák, szuszpenzoriumok, gumi-lepedők, vatta és mindenféle **szülészeti és betegápolási cikkek.**

Mentőszekrények nagyraktára, műlábak, támgépek, miderek jutányos árban és kitünő kivitelben készíttetnek. Telefon 419.

9, házaló neje 3, masamód lány 6, cseléd 10, favágó 3, házvezetőnő 2, kefekötő 1, takarítónő 2, géplány 5.

A betegek közül férjes nő 92, férj 45, lány 64, legény 44, vadházas 5, özvegy 21, elvált 8, családtag 15.

Hol laknak a betegek?

Részletes kimutatás szól arról is, hogy Nagyváradnak milyen utcájában mennyi a tuberkulotikus beteg. Szinte rikitó fopografiját adja az összeállítás a betegség szomorú birodalmának.

A Szacsyay-utcában 7, Jókai-utca 3, Kolozsvári-utca 12, Daru-utca 2, Huszár-utca 3, Kert-utca 3, Templom-tér 4, Templom-utca 6, Bölesóde-utca 2, Schlauch-tér 1, Bém-utca 2, Gilányi-utca 4, Szöllős-utca 4, Aradi-ut 5, Ór-utca 2, Iskola-utca 2, Timár-utca 1, Krisztina-utca 4, Óvoda-utca 1, Galamb-utca 4, Kaszárnya-utca 4, Bánya-sor 3, Francia-sor 2, Hattyu-utca 9, Wolfi-erdő 2, Füzes-utca 5, Rákóczi-ut 1, Báthory-utca 5, Erzsébet-utca 3, Malom-utca 6, Major-utca 2, Lakatos-utca 2, Beöthy Ödön-utca 8, Keskeny-utca 3, Sánc-utca 2, Damjanits-utca 7, Nilgesz-telep 1, Nagyszalonta 1, Solyom-utca 2, Széles-utca 2.

Szt. Anna-utca 3, Rómer-utca 2, Magyar-utca 4, Lovas-utca 2, Rózsa-utca 1, Hosszu-utca 2, Téglavető-utca 3, Vízvezeték-utca 2, Körösszeg-Apáti 1, Hid-utca 3, Gyár-utca 6, Vitéz utca 12, Varju-utca 8, Közép-utca 3, Bástya-utca 4, Velencei-part 3, Kálvária-utca 1, Halász-utca 5, Teleky-utca 4, Pece-utca 5, Körözs-utca 8, Lukács György-utca 3, Pál-utca 3, Liliom-utca 7, Varju-utca 8, Szent János-utca 2, Tilinkó-utca 4, Alapi-utca 1, Hodossy M.-utca 3, Csengery-utca 2, Kertész-utca 6, Hármast-utca 4, Lipót-utca 1, Alapi-utca 1, Végsor 2, Uri-utca 2, Veres Balázs-utca 5, Liget-utca 4, Kisfürdő-utca 4, Rövid-utca 1, Csáki-utca 3, Szarvas-sor 6, Nagytemető-utca 3, Óssi-tér 2, Szaniszló-utca 1, Bethlen-utca 3, Sztaroveszky-utca 1, Baross-utca 2, Kossuth-utca 1.

Tanulságos annak a kimutatása, hogy

289 tuberkulotikus hányadmagával lakik egy szobában: 30 beteg egyedül lakik egy szobában, 2 személy lakik egy szobában 50 esetben, 3 személy 52 esetben, 4 személy 60 esetben, 5 személy 30 esetben, 6 személy 34 esetben, 7 személy 19 esetben, 8 személy 7 esetben, 9 személy 4 esetben, 10 személy 2 esetben, 14 személy 1 esetben. Munkaképes volt 56 beteg, csökkent munkaképességű 110, munkaképtelen 123 beteg.

A dispensair sokat segítette a legnagyobb betegség elleni harcban. Magyarországon mintegy félmillió ember sinylődik e bajban s évente körülbelül 70-75 ezer ember hal meg benne. Tíz év alatt 700 ezer ember. Nincs az a háború, melyben egy alig 20 milliós ország ennyi embert veszthetne el.

Ez az óriási embervesztés az ország leghasznavetőbb, legértékesebb rétegét sújtja, a 20-30 év körül levőket, tehát abból a rétegből szedi az áldozatait, mely a családnak és az államnak a legfontosabb szolgálatok teljesítésére hivatott.

A statisztika adatai szerint a tuberkulózisban magában többen halnak meg, mint a többi hevenyész fertőző betegségben (tifusz, difteria, skarlát stb.) összesen mégis azt tapasztalhatjuk, hogy míg egyrészt a nagy közönségen nem csekély izgalom vesz erőt akkor, amidőn egy-egy tifusz vagy skarlát járvány üti fel a fejét, addig a legtöbb ember közömbösen halad el a tuberkulózis kérdése mellett, kivéve azt az esetet, ha a baj őt magát, valamely közelállóját éri. Nagyvárad és Biharmegye azok közé a törvényhatóságok közé tartozik, amelyek sajnos, évente a legnagyobb kontingenst szállítják a fehér halál temetőjébe. L-g. J-f.

Nagykövetek távozása. Jól értesült részről megerősítik azt a hírt, hogy Bécsben és Pétervárott legközelebb megtörténik a nagykövetváltás. Thurn-Valsassina pétervári osztrák és magyar nagykövet, valamint Giers bécsi orosz nagykövet távozni fognak állásaikból.

Hogy ki lesz Thurn-Valsassinának az utódja, arról egyelőre még nem történt döntés, de hiteles értesülések alapján azt lehet mondani, hogy Fürstenberg hercegnek, a mostani bukaresti osztrák és magyar követnek kinevezéséről komolyan szó sem eshet.

A pétervári nagykövet változással van összefüggésben a vatikáni és a párisi nagyköveteknek a királynál való kihallgatása is.

Hogy szöknek Amerikába?

A kivándorlók legujabb fogása. — A hatóság figyelmébe. — A rejtélyes bécsi cég.

*

Az ideci nagy nyomor, mely egyre jobban előre veti árnyékát a sorsüldözött magyarnépre, sokkal több embernek adja kezébe a vándorbotot, mint az előző években. Az amerikai gazdasági válság, mely néhány évvel ezelőtt a kivándoroltaknak százezreit tette földön futóvá és nehéz milliókkal terhelte meg az állampénztárt a hazaszállítási költségekkel, ma már feledve van. Az amerikai gyárak újra üzemben vannak. Ujra munkás kezekre van szükség. Ujra csalogatják a munkabíró embereket ki, tul a tengereken át.

A külpolitikai viszonyok azonban az utóbbi időben olyanok voltak, hogy ép a legjobb munkaerőt, a 42 éven aluli embereket nem bocsátotta ki az országból. A belügyminiszter tudvalevőleg elrendelte, hogy 42 éven aluli embereknek utlevelet nem adhat ki az alispán. Így százezrekre megy azoknak

talpára és megérezte, mit jelent az a láb-fájás.

— No kedves Káleb — mondta jóságosan a fejedelem — elárulod most már az orvosságot?!

— Uram! — jajgatott a boldogtalan teherhordó — esküszöm, hogy fogalmam sincsen semmiféle orvosságról!

Tehát nem tudsz ellene orvosságot — mosolygott az uralkodó — és megesküszöl erre. Tudd meg, hogy a feleséged árulta el nekem, hogy titokban tartod az orvosságodat. Hallgas reám!

— Esküt teszek a te esküd ellen. Megesküszöm a próféta szakállára, addig kapsz utlegeket a talpadra, amíg el nem árulod a szeredet. Meg lássuk, mi erősebb, a talpad vagy a makacsosságod!

Erre Káleb újból levetette magát ura előtt és felkiáltott:

— Légy türelmes, oh világ ura, megkésztetem neked az orvosságot, de három napi időre van szükségem, hogy beszerezsem a szükséges füveket.

E határidő megadatott neki, de két embert adtak melléje, akik el se mozdultak mellőle, nehogy megszökjék.

Káleb érezte, mint inog meg a feje és a talpai nagyon tüzesek voltak. Elátkozta, születésének óráját, saját magát, a feleségét és azt a szerencsétlen fátlyolt, amely iszonyu

helyzetének oka volt. Eltökélte hát, hogy e három napon át végigkóstolja a földi élet élvezeteit és gyönyörűségeit. A kalifa konyhájának és pincéjének legjavát rendelte meg magának és elkábította szörnyű nagy gondjait. A harmadik napon kitekintett szobájának ablakán és nagy mezőséget pillantott meg pompás illatos virágokkal és füvekkel. És ráemlékezett, hogy az apja egykoron füvekből készített fürdőben mosdatott meg egy beteg borjút s utána vígan ugrándozott a meggyógyult állat. Ami jót tett a borjunak, nem árthat meg a kalifának sem. Gyorsan behozatott a konyhára egy szakajtóval füveket és virágot és fürdőt készített belőlük. A kalifa dühös mosolylyal mártotta fájós lábait a gőzölgő fürdőbe. Rövid idő múlva azonban felderült az arca, érezte, hogy kínzó fájdalmi megenyhülnek. Néhány napi szorgalmas fürdés után oly könnyen mozgott már, mint annakidején, a borju, amelyet Káleb apja meggyógyított.

Maga elé hívta a boldog Kálebet és eképp szólt hozzá:

— Megérdemelnéd, hogy lábad elé fetessem megátalkodott fejedet, mert oly soká titkoltad el előttem pompás orvosságodat. De kegyelem tölti be ma szívemet és a feleségedre való tekintettel megbocsátok neked. De, hogy megtudjad mennyit szenvedtem, érezd meg te is, mi az a láb-fájás! És Ká-

leb huszonöt botütést kapott és megtudta mi az a láb-fájás! Azután jóságosan folytatta a világ ura:

— Eridj haza, ott annyi arany vár reád, amennyit egy teve elbirt vinni és mivel megszeretem jutalmazni a jó szolgálatokat, annyi szép ruhát és ékszert küldtem a feleségednek, amennyit egy második teve elbirt vinni. Ezzel jutalmazom meg Myrát, szivednek asszonyát! Te pedig viseld Kalifád meggyógyulásának emlékére e pompás selyem ruhát!

Káleb megfélekezett fájdalmairól és hazabicegett. A kapuban Myra a felesége, örömtől sugárzó arccal várakozott reá.

— Káleb, én uram, én szerelmem, milyen büszke vagyok reád! Magasztos bölcsesség és mélyes tudásodat az egyszerűség köntösébe rejtetted! Egész Bagdad rólunk beszél és én vagyok a világ legboldogabb asszonya!

Káleb leült és dörögött:

— Allah hatalmas, Myra és mivelhogy a kalifa kitüntetett, én nem akarok szidni! Szent Isten, hogyan ütöttek azok a gazfickók! A legmélyebb pokolba zudítson is téged a Seitan, ha még egyszer orvosnak merészkeled beajánlani engem!

És nevetve szólt erre Myra:

— Ne szitkozódj, oh kérék, hiszen nekem köszönheted egész nagy boldogságodat.

ZENKER

modern fényképész műterme

Helyi és vidéki telefon 12-26. Szent János-u. 72.

Finom kidolgozású levelezőlapok 6 db 1 K 40 f.
Fényképeket 50%-kal olcsóbban készítem mint
bármelyik fényképész Nagyváradon. A menyasz-
szonyi felvételek kedvezményes árban készülnek.
Tisztelt megrendelőim 6 db fénykép után 3 leve-
lező lapot ajándékba kapnak.

a száma, akik kénytelenek idehaza maradni.

Ez a szigorítás arra való, hogy a kivándorolni szándékozók ahogy tudják, úgy játsszák ki és kiszöknek Amerikába. A kerülő utakon való kijutás módját már minden ember ismeri és a hatóságok is tudnak ellene védekezni. Egymásután tartóztatják fel a határokon a kivándorlókat és toloncoltatják vissza községekbe.

A kivándorlók legújabbán egy olyan módját találták fel a kiszökésnek, a melylyel minden akadály nélkül áttudnak jutni a magyar határon és vigan mennek a dollárok hazájába, Amerikába.

Ez a módszer igen egyszerű. A kivándorolni szándékozók egyszerűen megállapodnak egy bécsi céggel, a mely cég aztán beperli az illetőt.

A bécsi bíróság gyanutlanul kitüzi a tárgyalást, a szabályszerű idézést megküldi a magyar félnek. Az illető kivándorló erre az idézéssel együtt utra kél. A magyar határon az idézést mutatja fel a beperelt fél, mire megnyílik az ut Bécs felé. Bécsben természetesen felé sem néz senki a tárgyalásnak s így azt megszüntetik hivatalból.

A kivándorlónak pedig első dolga a legelső vonattal tovább utazni Hamburg felé. Ezen az uton már nincs akadály. A bécsi cég ezt a segédkezést nem ingyen csinálja. A kivándorlónak előre kell lefizetni a megfelelő díjat, melynek ellenében utlevél nélkül jutnak Amerikába.

Érdekes, hogy erről az uzusról a hatóságoknak eddig nem volt tudomása. A Tiszántul munkatársának sikerült eddig annyit kinyomozni, hogy ezen az uton eddig főként a tenkei és a margittai járásból szöktek ki az emberek. A hatóságok már csak akkor tudnak a kiszökésről, mikor az illető Amerikából küldözgeti leveleit, meg esetleg a megtakarított pénzét. A bécsi cég nevét, mely összejátszott a szökevényekkel és segédkezet nyújtott e törvénytelenységhez, nem sikerült eddig megtudni, mert, minden szökevény családjára a legnagyobb titokban tartja azt. Sőt a legnagyobb kutatás sem képes a címet felderíteni, mert a perlés is hamis nevek alatt történt.

A hatóságok, ha meg akarják akadályozni a szökésnek ezt a módját, azt csak a legnagyobb utánajárással fogják keresztül vihetni. Remélhetőleg az alispán fog találni módot arra, hogy ezt a visszaélést megakadályozzák.

POVAZSÁN JÓZSEF
 hatóságilag engedélyezett
 electrotechnikai vállalata
 Nagyvárad, Bazár épület,
 színház oldal.
 Telefon 525. Telefon 525.

Rendet a Rhédey-kertben.

A főorvos és a főmérnök beadványa.

A Rhédey-kert kibővítését és rendezését már évek óta igéri a város tanácsa, azonban még többet nem látunk a rendezésből, mint hogy egy területet a Rhédey-kert mögött kikerekítettek ifjúsági játszótérnek, amelyet azonban nem akar igénybe venni sem a főgymnasium, sem a főrealiskola, mert nagyon távol van, kiesi s egyáltalában a környezet nem olyan, hogy a diákokat oda vigyék. — Szóval ami meg van azt balkézrel csinálták, amit pedig meg kellett volna csinálni, abból csak a terv van meg.

A mostani pénzügyi viszonyok mellett azonban szó sem lehet arról, hogy most fogjon hozzá a város a Rhédey-kert alapos rendezéséhez, mert még sürgősebb dolgokra sines pénz.

Azonban valamit mégis kell tenni, mert a mai állapotában szégyen foltja a Rhédey-kert Nagyváradnak.

Eddig csak a közönség panaszkodott, hogy nem a legajánlatosabb jó szándéku embernek a Rhédey-kertet felkeresni, mert az a mindkét nembeli kétes egzsistenciák tanyája.

Most már hivatalos akták is bizonyítják a közönség panaszáinak jogos voltát.

Dr Mayer László városi főorvos beadványt intézett a városi tanáchoz, amelyben rámutat azokra a közegészségellenes állapotokra, amelyek egyenesen veszedelmesek s elriasztják onnan a jobb izlésű közönséget. Szenny, piszok lepi el az egész kertet, amelynek büze megfertözi a levegőt. Sürgős és alapos kitarítását kéri az egész Rhédey-kertnek, a város főorvosa.

A városi mérnöki hivatal szintén jelentést tett a Rhédey-kertben tapasztalható türheterlen állapotokról. Csavargók, sipisek, u. n. jasszok és ezeknek hűséges társaik, a mindenféle csavargónök valósággal ellepik a sétatérnek gunyolt kertet s állandóan veszélyeztetik a közbiztonságot.

Erre annál inkább alkalmas ez a terület, mert a kellő gondozás hiánya miatt annyira elvadultak a bokrok, hogy a csavargók fényes nappal is jó búvóhelyet találnak benne.

A mérnöki hivatal sürgeti a park rendezését, a gaz és a bozótok kiirtását, az ócska, rongyos és csak a kétes egzsistenciák és veszedelmes csavargók tanyájául szolgáló régi vendéglő épületének lebontását, továbbá a jelenleginél megfelelő rendőri felügyeletet és e célra építtessen a város egy rendőri őrszobát. Az utakat makadámmal építtessék ki.

Ilyen kisebbszerű rendezést a mai viszonyok között is keresztülvihet a tanács s ezáltal megszüntetheti azokat az állapotokat,

amelyek sehogy sem illenek bele egy fejlődő város keretébe.

Hadgyakorlatok Debrecenben.

Két súlyos baleset a sámsoni hadosztálygyakorlaton.

Valóban a katonák napja volt a péntek Debrecenben. Egyre-másra lehetett látni az utcákon poros, fáradt csapatokat, kisebb különítményeket, átvonuló patrullokat. A sámsoni dombokon hadosztálygyakorlat volt. Ilyen nagyszabásu gyakorlat már régen nem volt Debrecen környékén. Most négy ezredet összpontosítottak, illetve egy próba-ütközeten négy ezred találkozott: a 2, 3, 9-ik és a 7-ik Vilmos huszárezred teljes egészében úgy a debreceni, mint a nagyvárad-i divízió.

A gyakorlatot báró Nagy hadosztályparancsnok vezette. Az egymással szemben menetelő csapatok két rohamot intéztek egymás ellen, ezekben a rohamokban élénk részt vett a lovasság.

Két szerencsétlenség történt is. Egy huszárt ledobtak a lovak, egy másik pedig galoppirózás közben leesett a lóról. Az előbbi súlyos sérülést szenvedett, úgy, hogy kórházba kellett szállítani.

A gyakorlat diszmenettel végződött. Különösen érdekes volt, mikor a Vilmos huszárok vágtságban ellovagoltak a törzstisztkar előtt.

A gyakorlatnak a polgári közönség köréből is sok nézője volt, akiknek a számára egy jó kilátást nyújtó dombon helyet tartottak fönt.

Délben 12 órakor fújták le a gyakorlatot. A lefuvás az idej gyakorlatok bevégződését is jelentette. A csapatok hazameteltek és holnap már megkezdődik a kiszolgált öreg katonák leszerelése.

A honvéd ezredeket az éppen Debrecenben időző nagyvárad-i honvédzenekar zeneszóval kísérte végig a városon.

HUMOR.

FALUN KELLEMEK.

Báró Rozgonyi Jacquesék — a ros z pénzügyi viszonyokra való tekintettel — falura mentek nyaralni. A báróné meglegedetten konstatálja:

— Ah, Jacques, oly pompás itt ezen a csöndes, nyugodt vidéken nyaralni — csak valamivel több élénkség, több zaj volna!

VIZSGÁN.

— Ki uralkodott Napoleon idejében Oroszországban?

— Napoleon idejében Oroszországban nagy hideg uralkodott.

Kitünő minőségű, tartós legjobban kaphatók
fiu- és leányka czipők,
valamint tornaczipők
MOSKOVITS
 Bémer-téri üzletében. Bazár épület. Telefon 687.

A KIRÁLY.

— Papa, mi az a király?

— A király, kis fiam, egy borzasztó nagy ur. Ő parancsol mindenkinek s mindenki neki engedelmeskedik. Ha a király beszél, más meg sem méri mukkanni.

— Ugy-e papa, a mama is király.

*

FÜZŐVÁSÁRLÁS.

— Negyven korona egy fűzőért? Hiszen az borzasztó sok!

— Nagyságos asszonyom, ezt a pénzt hamarosan megnyeri ezen a fűzőn, mert ha ezt viseli, ebben nem fog tudni enni.

*

HÁZASSÁGKÖZVETITŐNÉL.

— Tessék parancsolni. Itt a fényképek. Ez egy igen gazdag német leány, ez pedig egy bájos svájci.

— Hm — nem volna raktáron egy svájci német leány?

Országos jogászggyűlés Temesváron

Készül a nagyváradi jogászvilág.

*

Az országos bírói és ügyészi egyesület, az Országos Ügyvédszövetség, a Magyar Jogászegylet és az ügyvédjelöltek országos egyesülete ez évi október hó 4-én Temesváron összehívott nagy kongresszust tart. A kongresszus rendező-bizottsága most küldte szét a nagygyűlés programját.

Eszerint október hó 4-én kezdődik meg a temesvári kongresszus ezzel a programmal:

Október 4-én délután fél 6 órakor az országos bírói és ügyészi egyesület igazgatósága a kir. törvényszéki elnök fogadótermében (kormányzói épület, II. emelet, 28. ajtó), az országos ügyvédszövetség igazgatósága pedig a kir. ítélőtábla dísztermében (kormányzói épület, I. emelet, 1. ajtó) ülést tart. Este 9 órakor ismerkedési vacsora ételap szerint a Koronaherceg-szálloda I. emeleti termében.

Október 5-én délelőtt 9 órakor a Koronaherceg-szálló I. emeleti nagytermében az egyesületek együttes ünnepi ülése. Ezt követően mindegyik egyesület a később meghatározandó helyen és időben megtartja közgyűlését. Délután fél 3 órakor diszebed a Koronaherceg-szálló I. emeleti termében.

Október 6-án és 7-én kirándulás az Al-dunára és Herkulesfürdőre ezzel a programmal:

Október 6-án, reggel 5 órakor Temesváron a Szt. György-térről és a Koronaherceg-szálloda elől külön villamos kocsik viszik a kirándulókat a józsefvárosi pályaudvarra, ahol reggelit szolgálnak fel. — (Reggeli: kávé, vagy tea, vagy csokoládé, hozzá vaj vagy tojás.) Indulás Bázsiás felé 6 óra 04 perckor. Utközben sandvichek lesznek felszolgálva. Bázsiáson átszállás a hajóra. Ebéd a hajón (leves, hal, sült, saláta, tészta, gyümölcs, fekete kávé) Érkezés Or-

sovára 3:10 órakor. — Adakaléhn uzsonna (sör és török kolbász.) Adakaléhn megtekintése után utazás vasuton Herkulesfürdőre. Este Herkulesfürdőn ötfogásos vacsora a gyógyteremben. 7-én reggel: reggeli; utána Herkulesfürdő megtekintése, délelben: lunche; 2:30 órakor indulás Temesvárra. Utközben uzsonna. A kirándulás teljes költségei ital nélkül személyenként a féláru jegy váltására jogosító igazolvány tulajdonosai részére negyven korona, a közgyűlési kedvezményes jegy váltására szóló igazolványtulajdonosoknak negyvenöt korona. A kiránduláson a családtagok is részt vehetnek.

A kongresszus rendezősége felkéri a jogászságot, hogy a közgyűlésen való megjelenésüket, valamint azt a körülményt, hogy a kiránduláson is részt óhajtanak-e venni, legkésőbb szeptember hó 10-ik napjáig Láng Béla dr. ügyvéd, rendező bizottsági titkárral (Temesvár) közöljék, mikor, melyik vonattal érkeznek és hogy szállodai vagy magánelszállásolásra tartanak-e igényt, avagy pedig elszállásolásukról maguk gondoskodnak-e.

Az Ügyvédjelöltek Országos Egyesülete október 5-én, a temesvári országos jogászggyűléssel kapcsolatban kongresszusra hívja össze a magyar ügyvédjelölti kar összes tagjait. Az első vidéki kongresszus rendezését a temesvári Ügyvédjelöltek Egyesülete vállalta magára. A kongresszuson megvitatás alá kerülnek az ügyvédjelöltek helyzetét illető kérdések közül a következők:

Országos szervezkedés.

Országos ügyvédjelölti segítő alap- és országos betegpénztár alapítása.

Ügyvédjelöltek országos otthonának létesítése.

Ügyvédjelöltek és a patronázs-ügy.

Az 1912: VII. t.-c-nek az ügyvédjelöltek jogos érdekeit sértő intézkedéseinek megváltoztatása iránti mozgalom.

A rendező egyesület ezuton is felkéri ügyvédjelölt kartársait, hogy minél nagyobb számban vegyenek részt az első kongresszuson, amely, ha az eszme visszhangra talál, nagylentőségű lesz a magyar ügyvédjelölti kar további helyzetére nézve.

Bajok a bihari helyiérdekű vasutakon.

A basáskodó kalauz. — Sötét kocsik. Rossz menetrend. — Az utasok panasza.

Pár évvel ezelőtt a vasutak között leggyengébb anyagi viszonyokkal bíró belényes—vaskóhi vasut ellen volt a legtöbb panasz. Ma már az igazgatóság óriási áldozatok árán keresztül vitte, hogy nem a belényes—vaskóhi vonatokat állítják oda, ha a vicinálisokat akarják jellemezni. Ezzel azonban korántsem pusztultunk ki a rossz vasutakból.

A gunyolódások és panaszok központja ma a bihari helyiérdekű vasut. Ez a részvénytársaság Biharvármegyének egy igen tekintélyes részét uralja és feladata nem csupán Biharvármegye forgalmának lebonyolítására szorítkozik, hanem Szilágyvármegye forgalmát is közvetíti jó részben. Mégis a vasuti üzletvezetés oly gyengén gondoskodik ennek a nagy területnek az igényeiről, hogy mindenfelől csak a panaszt halljuk. Pedig az a forgalom, amit ez a vicinális volna hivatva lebonyolítani, nagyon is megérdemelné, hogy nagy gondot fordítsanak rá.

Kevés a kocsi.

A panaszok elsősorban a személyszállító kocsikra irányulnak. Akárhányszor megtörténik, hogy az utasok hering módjára összezsufolva kénytelenek megtenni az utat. Ezen a bajon pedig csakugyan könnyen lehetne segíteni. De legalább ha kevés kocsit csatolnak fel egy kávédarálóhoz, csak jók volnának.

A legtöbb kocsi ajtója rosszul záródik. A lámpák nem égnek. Ha meg is gyújtják, a legközelebbi állomáson már ismét sötétség

uralkodik a fülkékben. A kocsik közül csak egy-egy van felszerelve azokkal a kellékekkel, melyek most már minden vonaton megvannak. A régi szerkezetű kocsikról hiányzik a vészfék.

Pedig erre ha valahol, itt van a legtöbb szükség. Az ajtók ugyanis rosszul záródnak és akárhányszor felpattannak. Hogy az utasok egymásután nem potyognak a kezek alá, az nem a vasutnak, hanem az utasok óvatosságának köszönhető. Az utasok ugyanis nemhogy az ajtókra mernének támaszkodni, de felállani is alig mernek. A kocsikban kifüggesztett figyelmeztető táblák össze-vissze vannak firkálva a legtrágárabb malacságokkal, melyeken legjobban mulat a vonat személyzete. Hiba az is, hogy nem minden vonaton van közvetlen kocsi Székelyhídtól. Emiatt napirenden van a veszedés.

A vasut személyzete.

A bihari helyi érdekű vasutak igazgatósága Budapesten székel. Így csak nagy ritkán szerezhet tudomást az itteni állapotokról. A nagyon is gyenge vasuti személyzet pedig megérdemelné, ha egy kissé jobban szemmel tartanák. A vonat személyzete, főként a vonatvezetők ugyancsak gyakorolják jogaikat. Ha nekik tetszik a vonat áll addig, míg a felszálló vasuti személyzet egyik-másik tagja jól kibeszélgeti magát. Mikor aztán megelégette a diskurzust, akkor oda szól a gépésznek:

— Talán mehetnének már!

Akkor a gépész végigsétál a vonat men-

TELEFON 10-70.

LIFT.

TELEFON 10-70.

MODERN FOTOGRAFIA DAJKOVITS
SPECIALISTÁJA Nagyváradi Sas-palota.

tén és lassan, pöfögve, megindul a gép. De hogyha egy utas véletlenül a nagy sár miatt nem tud hirtelen felszállni a kocsiba, akkor odakiált hegyesen pedert szöke bajusza alól a vezető:

— Jókorabb kell felkelni!

A kalauz meg éppen nagyon is megérdemelne egy kis tanítást.

Ha az utas az utazókosarát, melyet minden vonaton a hálóban szállítanak, a beszállás után azonnal nem helyezi el, a kalauz bekiált:

— Azt a kosarat meg helyezték el, mert én azonnal utánafiztettem!

Azok az utasok, akik most kerülnek erre a vonatra, furcsa képeket alkothatnak maguknak a magyar vasutasokról.

A rossz menetrend.

A bihari helyiérdekű vasutak vonatai közül egy, a reggeli 7 óra 18 perckor indul Nagyváradról. Ez a vonat a közbeeső nagyobb állomásokra olyan időben érkezik, amikor már az utasok nem tudják elvégezni dolgaikat. A rossz indulási idő miatt az ügyes-bajos emberek nagy része kénytelen kocsin vagy gyalog megtenni az utat.

E helyett az indulási idő helyett sokkal praktikusabb volna, ha Nagyváradról 5 órakor indulna a vonat. Sokkal több volna az utas is és a napnak legnagyobb részét dologgal lehetne eltölteni. Nem kellene egy-egy tárgyalásra, Margitára például előtte való nap elutazni.

Ez irányban különben, értesülésünk szerint, mozgalmat is szándékoznak indítani.

Kevés a gyorsaság is.

A panaszokat betetőzi végül a vonatok lassúsága. Amerre a vasut halad, alig van oly magas vidék, hogy a mai menetsebességet ne lehetne fokozni. Ennek dacára a lapályon ép oly cammogva vánszorog a kocsik előtt a pöfékelő kávédaráló, mintha legalább is a Krasztot kellene megmászni. Ennek nem a pálya, hanem a gyenge gépek az okai. Olyan gépeket még a fürdővasutakon sem látunk közlekedni, mint a bihari helyiérdekű sineken. Ép ideje volna már ezeket a rossz kávédarálókat nyugalomba helyezni és a személyvonatokhoz valamivel megfelelőbb gépeket alkalmazni. Vagy attól félnek, hogy a nagyobb sebesség szétrázza a rozoga kocsikat.

Ne féljenek, azokért úgy sem lenne nagy kár.

..HIREK..

Lelkigyakorlatok az egyházmegyei papság részére.

Gróf Széchényi Miklós v. b. t. t., megyés püspök az egyházmegye kormányzásának terhei mellett kiváló gondot fordít az egyházmegye papságának lelki életére is és a hitbuzgóságában maga mutat felemelő példát papjainak.

Évről-évre mind nagyobb számmal vesznek részt a kebelbeli és a vidéki papság a lelkigyakorlatokon, hogy lélekben megerősödve fokozottabb mértékben láthassák el hibeik lelki szükségleteit.

A jövő héten ismét lelkigyakorlatra gyűl össze az egyházmegye papsága.

Holnap, hétfőn délután 5 órakor kezdődnek a lelkigyakorlatok s péntekig tartanak. Az exerciciumokat P. Bangha Béla, a kiváló és nagy tudású Jézustársasági atya vezeti s azokon a megyés püspök, a káptalan tagjai, a központi papság, továbbá a vidékről 46 áldozár vesz részt.

Különösen magasztos és szokatlanul érdekes lesz a lelki gyakorlatok befejezése pénteken. Ugyanis a péntek reggeli befejező elmélkedés után papszentelés lesz; gróf Széchényi Miklós megyés püspök, az egyházmegye papságának jelenlétében és közreműködésével Babarczy Imre végzett papnövendéket, aki tavaly lett diakonus, áldozárrá szenteli.

P. Bangha Béla hétfőn délután érkezik Nagyváradra és a szemináriumba száll.

*** Kinevezések a bíróságnál.** A m. kir. igazságügyminiszter Kovács Miklós váci járásbírói joggyakorlót a nagyvárad-városi kir. járásbíróshoz és dr. Rednik Gábor nagyvárad-i gyakorló-ügyvédet a nagyvárad-i kir. törvényszékhez jegyzőkké nevezte ki.

*** A hivatalos lapból.** Az igazságügyminiszter Konezwalder Dénes magyarcsékei kir. járásbírói irnokot a belényesi kir. járásbíróshoz helyezte át.

*** Visszaküldött érdemrend.** A College de France ismert tanárának, Leger Louisnak volt egy román érdemrendje. Leger az érdemrendet most visszaküldötte a román kormánynak, mert — ugymond — tekintettel Romániának a második Balkán-háborúban tanúsított magatartására, mint komoly publicista és történetíró nem viselheti az érdemrendet.

*** Városi kedvezmények egy gyártelepnek.** Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága a nagyvárad-i Magyar tüés celluloidgyár r. t.-nak öt évig kövezetvámmentességet, önköltségen villamáramot és városi adómentességet szavazott meg. A belügyminiszter a közgyűlés ezen határozatát jóváhagyta, azon megjegyzéssel, hogy a

városi adómentesség megadása tárgyaltan, mivel a gyártelep állami kedvezményben is részesül, tehát városi adót úgy sem fizetne.

*** Itthon vannak a honvédhuszárok.** Tegnap délután harsogó trombitaszóval vonultak végig Nagyváradon a Rákóczi-uton és a Teleky-utcán be a kaszárnyába a honvédhuszárok. Kassa és Nyiregyháza környékén voltak hadgyakorlaton és most fejezték be a bravuros, szép látványosságnak is mesés huszárgyakorlatokat. Festői kép volt, amikor a daliás honvédhuszárjaink végig trappoltak a két fő utvonalon, ahol végtől-végtől a megálló emberek sorfala üdvözölte a gyakorlatról hazaérkező honvéd-huszárokat.

*** Vége a kánikulának.** Hát egyáltalában volt ebben az évben kánikula, kérdezheti mindenki, mert az időjárásból ugyan nem lehetett észrevenni. Ebben az évben valóban csak a kalendáriumban volt kánikula, s ma Bertalan napján ez is véget ér. Az egy hónap alatt, míg a kánikulának perzselő melegét kellett volna át-szenvednünk, alig volt 4—5 verőfényes szép nap, de a nagy meleget ezeken a napokon sem éreztük; teljesen esőmentes napunk pedig összesen kilenc volt ez idő alatt. A növényzet, a kerti és mezei vetemények jó részt elrothadtak a földben. Ha a vén aszszonyok nyara hozna még egy kis jóidőt, ez már csak a tengerin és a szőlőn segítene; de ha továbbra is esős marad az időjárás, ezek is teljesen tönkremennek.

*** Szép akar lenni?** akkor használja a Kriegner-féle szépítő-szereket, melyek hírnevesek az egész Világon. A Kriegner-féle Akácia-crém 2—3 nap alatt minden szépség-hiányt, szeplőt, májfoltot, pattanást, ráncokat eltüntet, teljesen ártalmatlan. Fehériti, üdíti, simítja a bőrt, tehát szépít, fiatalít. Ára 2 korona. A Kriegner-féle Akácia-szappan kellemes illatu, tartós és üdítő hatású, ára 1 korona. Kriegner-féle Akácia puder védi a bőrt a nap és szél befolyása ellen. Egy doboz ára 1 korona. Aki ezeket a kozmetikai szereket használja, annak nem kell vénüléstől tartani, szépségét megtartja a legmagasabb korig, kaphatók az összes gyógyszertárakban. Postán küldi az egyedüli készítő: Kriegner gyógyszerár, Budapest, Kálvin-tér.

*** Félnék a kolerától.** A keresked. m. kir. miniszter urnak 62337.—IV. 1913. sz. leiratára való hivatkozással tudomására adjuk az érdekelteknek, hogy a m. kir. belügyminiszter ur a Magyarországon előfordult koleraesetek miatt Magyarországból jövő utasoknak Romániába való belépését és áruk szállítását csak Vereiorován, Predeálnon, Turn-Szeverinen és Burdujenin engedni meg. Magyarországból jövő utasok Romániába utazásuk végpontján 5 napon át megfigyeltetnek. Munkács csoportoknak, kivándorlóknak és csavargóknak a Remániába való belépése tiltva van. Friss husneműek, friss zöldsség és friss gyümölcs Romániába való bevitelle eltiltatott. Nagyvárad, 1913 augusztus hó 23. A nagyvárad-i hereskedelmi és iparkamara. Dr. Moskovits József elnök, dr. Sarkadi Lajos titkár.

*** A központi járás lakosainak árvizkára.** Nagy Márton a központi

Elsőrendű modern hölgyfodrászterem a

Rammingeré

színházi és hölgyfodrász

szemben a színházzal.

Telefon 1076.

Telefon 1076.

Leitmann Dezső bank és keresk. irodája
Nagypiac téren, Gitye házban
megnyílt.

Mindenaemü bank és kereskedelmi ügyek keresztülvitele a legrövidebb idő alatt.

Pénz közvetítés olcsó kamattal mellett.
Külön osztály: élet-, baleset-, tűz- és minden más egyéb biztosítások.

járás főszolgabírája tegnap tette meg jelentését arról a nagy pusztításról, amit az idei árvíz okozott a járásban. Eszerint a legnagyobb kár a Kabolás-patak község határában, ahol 62.300, továbbá Pusztajlak határában 51.877, Fugyi határában 38.884, Kegyek határában 23.000. Köröskisjenő határában 49.360 korona értéket képvisel a pusztulás. — Az egész járásban összesen 345.456 korona a kár. A főszolgabíró kéri az alispánt, hogy hasson oda, miszerint a kárvalott gazdák felségélyezésére valamilyen uton segélyt juttassanak.

* **Államsegély Köröskisjenőnek.** Köröskisjenő község képviselőtestülete kérelemmel járult a földmívelésügyi miniszterhez, hogy a község részére államsegélyt adományozzon. A segélyt a Köröspart biztosítására szándékoznak felhasználni. A miniszter tegnap értesítette a vármegyét, hogy a község részére 3250 koronát adományoz. A miniszter a segélyt azzal a feltétellel adta meg a községnek, hogy a védelmi munkálatokat a kulturmérnöki hivatal felügyelete alatt teljesítsék.

* **Adomány a Czárán-alapra.** A biharfüredi Czárán-alapra Lika Miklós 13 korona 78 fillért adományozott.

* **Névváltozások.** Eiehorn Mór nagyváradi lakos a saját és kiskoru Margit, Irén és Ilona gyermekei vezetéknévét „Szücs“-re; — Rosenthal Simon nagyváradi lakos pedig „Zoltán“-ra változtatták.

* **Legnagyobb öröme** a szülőnek, ha gyermeke egészséges és szépen fejlődik. Minden anya tudja, hogy ezt csakis úgy érheti el, ha gyermekét rendszeresen a Nestlé-féle gyermekliszttel táplálja, mely készítmény a csecsemők, a beteg és egészséges gyermekek legjobb tápláléka. — Próbadobozokat díjtalanul küld a Henri Nestlé cég, Wien, I., Biberstr. 127.

* **A kolera Horvátországban.** Horvátországban ismét újabb koleraeset fordult elő. Ó-Szlankamenben Prilin Ilia nap-számos ázsiai kolera tünetei között megbetegedett és meghalt. Horvátországban a kolera csak szörványosan lépett föl és július 12-ike óta, a mikor Mitrováciában az első eset előfordult, Horvát- és Szlavonország területén mindössze kilenc koleraeset fordult elő. Ezek közül öt halálos volt. A kolerát Horvátországba Belgrádból hurcolták be és valamennyi koleraeset a Szerbiával határos vidéken fordultak elő.

* **Baleset az országuton.** Popa Miklós 19 éves izópallagai lakos Mezötelkibe szállított egy szekér búzát. A lovakat gyeploszár nélkül kellett hajtani, így tehát azok arra mehettek, amerre akartak a meg-rakott szekérrel. Szembe jött egy másik szekér az uton, amelyen egy Körözi nevű fuvaros ült, aki midőn közel jutott a Popa Miklós által hajtott lovakhoz, ostorával rávágott a gyeploszárnélküli lovakra. Ezek elragadtak. Popa Miklós nem tudta a lovakat megfékezni, hát leugrott a búzás szekérről, elbukott és súlyos zuzódásokat szenvedett. A sérültet beszállították a biharmegyei kórházba.

* **A póruljárt völegény.** Schwartz Benjámín siketnéma cipészsegéd a következő feljelentést tette: Egy Papp Eszter nevű leánynak, aki vele lakott közös háztartásban, vett egy ezüst órát, egy aranybetűs gyűrűt és egy pár fülbevalót mennyasszonyi ajándékba, mivel Papp Eszter

azzal hitegette, hogy feleségül megy hozzá. Mikor azonban megajándékozta az értéktárgyakkal, a kisasszony az ígéretét nem váltotta be. A völegény most kéri a rendőrkapitányi hivatalt, hogy a leánytól kobozza el az ajándéktárgyakat s őt a hitegetésért büntessék meg.

* **Árverés a vadászati jog bérletére.** Nagyvárad város a vadászati jog bérletére megtartotta az árverést, melyen Szmazsenka Ernő és társai tették a legelőnyösebb ajánlatot 300 korona összeggel. A városi közgyűlés azonban, Szokoly Tamás indítványára új árlejtést rendelt el. — Erre vonatkozólag a gazdasági tanácsos most a következő árverési hirdetményt adta ki: A város tanácsától nyert megbízatás folytán Nagyvárad város tulajdonát képező Várad-Olaszi, Várad-Ujváros és Várad-Velencei vadász területeken gyakorolható vadászati jog bérbeadása céljából a f. évi aug. 30-án d. e. 10 órakor a városház bizottsági termében nyilvános árverést fogok tartani. A bérleti idő kezdődik 1913. augusztus 1-én és tart 1919. évi július hó 31-ig. A kikiáltási ár 600 korona, a bánatpénz 200 kor., mely utóbbi készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban az árverés megkezdése előtt az árverési küldöttség elnökénél teendő le, vagy pedig a zárt ajánlatához csatolandó. Ajánlatot szóval vagy írásban zárt ajánlat útján lehet tenni. Azon körülményt, hogy ajánlattevő az árverési feltételeket is ismeri és azokat magára nézve kötelezőnek elfogadja, ajánlattevő a zárt ajánlatban világosan kitenni köteles. Nagyvárad, 1913. aug. 21-én. Komlóssy József, tanácsnok, árverési küld. elnök.

* **Egy falu veszedelme.** Szilágyujlakon e hó 20-án délután irtózatossá felhőszakadás támadt, melynek következtében a hegyekről lezuhanó víz annyira megduzzasztotta a patakot, hogy kiöntöttek s az egész falut elborította az ár. A mélyebben fekvő házak víz alá kerültek s a lakosság a magasabban fekvő helyekre menekült. Az árvíz tömördek kárt okozott a háziállatokban, valamint a mezőn, ahol a be nem takarított termény javarészét elsodorta.

* **Összetörte a lábát.** Horga Mitru erdélyi munkás Nagybaródon a faterlepen dolgozott, a hegyen garmadába rakta a fákat a csuszatóba. Egy vigyázatlan pillanatban a csuszató megindult és az azon felhalmazott famennyiség lefordult s a vigyázatlan munkás mindkét lábát összezúzta. Beszállították a biharmegyei kórházba.

* **Beleesett a kandallóba.** Szime Péter 68 éves földmives, a dandallóba tüzet rakott és úgy szundikált. Alvás közben belefordult az öreg a kandallóba, kezét és lábát összeégette. Beszállították a biharmegyei kórházba.

* **Öngyilkosság villamossággal.** A csehországi Brüxben a villámfejlesztő telep helyettes igazgatója, Hlawka József különös módon vetett véget életének. A villámfejlesztő telepen háromezerhatszáz Volt villamos áramot bocsátott keresztül testén. A hatalmas áram természetesen azonnal megölte. Az öngyilkosságot azért követte el, mert félt attól, hogy megőrül. Az eset következtében rövidzárlat támadt, a mi a város villamos világításánál és a villamos vasut közlekedésében nagy zavart okozott.

* **Az autótaxi közlekedés** megvalósításával nagy lépéssel előzte meg Nagyvárad vidéki riválisait. A hatalmas autótaxik olcsó díjszabása lehetővé teszi, hogy azokat a közönség akár szórakozás, akár üzleti célokból igénybe vegye. A díjszabás a követ-

kező: Az első kilométer 1 korona, minden további 200 méter 20 fillér. Várakozási idő 5 perccel 20 fillér. Két személyen felül személyenként 50 fillér pótdíj. Városon kívüli utakon az odavissza megtett kilométerek fizetendők.

Ezen díjszabás szerint egy vasuti fuvar 1.80—2 korona.

Az autók vidékről telefonon (3—38.) is rendelhetők, s tekintettel azok hatalmas méreteire, szerkezetük megbízhatóságára, s teljesen elzárható voltukra, még a legsúlyosabb betegnek szállítására is alkalmasak, ami különösen halasztást nem tűrő esetekben páratlan közlekedési eszközzé avatják azokat.

* **Házvezetőnőnek** ajánlkozik helyben vagy vidéken egy fiatal urinő, ki minden háztartási teendőiben járatos. Cim megtudható a kiadóhivatalban.

FIGYELEM! Óriási választékok iskola szekrében csak Klein Vilmos és Társa cégnél található u. m. író és rajzszerkek, iskolatáska 36 fillértől, könyvszíjak 30 fillértől, továbbá fiú és leány intézetbeli fehérneműk, iskolai lüster és cloth kötények, gyermek esőernyők, fiú sapkák 30 fillértől, gyermekharisnyák 20 fillértől. Téli alsóruhák, iskola munkák és mindennemű kézimunka anyagok. Csődből vásárolt 1500 drb divatos parket blousche 2.50 fillértől, 3000 elsőrendű férfi ing 2 koronától, galériák 20 fillértől, 30000 méter arcfátyol 20 fillértől és minden e szakmába tartozó cikkek olcsón csak a fenti cégnél szerezhetünk be, Rákóczy-ut 18.

* **Iskola idényre** torna cipők 2 koronától kezdve. Gyermekek cipők 20—25 számig 2 korona, 26—28 számig 4 korona. 29—34 számig 5 korona. Fiú boks cipő 35—39 számig 7 korona, női chevrou vagy boksz cipő 7 korona, férfi chevrou vagy boksz cipő 8 korona. Finom női parti félcipők 5 korona, divatos férfi kalapok 3 koronától kezdve Feketénél, Szent-János-utca, Kispipa mellett.

* **Kálvária-utca 20** számú új háznál egy földszinti utcai modern 4 szobás lakás és egy udvari emeleti 2 szobás modern lakás november elsőre jutányos áron kiadó.

* **Téli ruhákat** u. m. bundák, szörme és plüs kabátokat, szőnyeget stb. nyári gondozásra elvállalunk felelősség mellett javítással együtt Hatvány és Szentmiklósy szűcsök, Nagy Sándor-u 1.

* **Kossuth-utca 12.** sz. ház emeletén háromszobás utcai lakás azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

* **Cukorka és csokoládé különlegességek** a legjobbak csakis Aszódi üzleteibe, mely 3 üzlet részére sok a fogyasztás és így a cukorkái nem állottak, hanem mindig friss-k és élvezhetőek. A közönség kényelmére Rákóczi-ut n Kiss tőzsdéje mellett a Csokoládé Király Aszódi főüzlete vasárnap is egész nap a vásárló közönségnek rendelkezésére áll. Főtűzet Kossuth utca. II-ik fiók Kert-utca.

* **Kis pipa vendéglő** Szt János-utca 5. sz. Helybeliek és vidékiek találkozó helye. Társas vacsorák és összejövetelek részére külön helyiségek. Kitűnő italok, jó magyar konyha. Abonensek elfogadtatnak. Szíves pártfogást kér Szujker Tamás vendéglős.

* **FELHÍVJUK** a nagyérdemű hölgyközönség szíves figyelmét a most megnyílt Rácz és Vass női divatszalonban készülő eredeti angol kosztüm és felöltőkre. Mérsékelt árak. Nagy Sándor-u. 17.

* **Szöllős-utca 12. sz. házban** több egyszoba s mellékhelyiségeiből álló lakás azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-u. 6.

* **Különlegességi** cukorka- és csemegetület csak egy van városunkban, a **cukorka bonbonniere** a Bémer-téri korzón, hol sem kávé, sem fűszer szag nem járja át a cukorka és csemege különlegességeit. Ezért mindenkinek saját érdeke egészség szempontból is, hogy szükségleteit ott szerezze be. Finom kiszolgálás és olcsó ár. Tisztelettel **Benedek Testvérek** tulajdonosok.

x **Középiskolába** járó fiúk keresztény uri házhoz teljes ellátásra zongora használatával elfogadtatnak. Ajánlatot kérek a kiadóba „Iskolás fiúk” címen.

x **Ne higgyen az ember** senkinek a világon, hanem győződjék meg személyesen róla, hogy bazárcikkeket, játékokat, ajándéktárgyakat nagyon jól lehet vásárolni a **Párisi bazárban** a Sas-passage bejáratánál.

x **Ridzyk József** épület- és műlakatos Nagy-Várad Rákóczi-ut 20. (Lévai M.-féle házban.) Javitások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden e szakmába vágó épületmunkát a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, terv és rajz szerint. Szegecselt vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok, tűzmentes vasajtók, sirkerítések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktűzhelyek. Lev.-lap hívásra azonnal megjelennek.

x **Tekintettel a rossz pénzviszonyokra** leszállítottam az árakat. 3 pár női harisnya 1 kor. 3 pár fegyházban kötött férfi harisnya 78 fill. 1 pár patent gyermek harisnya 26 fill. 6 darab fin. vászon kendő 80 fill. 1 m. sweitzi himzés 24 fillértől. 1 m. csipke 2 fillértől. 1 pár nyári keztyű 30 fillértől kapható **Ungerleider Salamon-nál** Szent János-utca 4. sz. alatt.

x **Magyarország első női tambura zenekara a Korona kávéházban.** Ma és minden es a Korona kávéházhoz ujonnan átalakított helyiségében hangversenyez az országos hírű MATYOK Péter tambura (Paganini) vezetésével egy elsőrangú erőkből összeállított női tambura és énekar u. m.: Kővári Rózsika Steuvarz, Rác Margit, Juhász Ilonka, Eördögh Aranka, Siniciu Juliska, a gazdagon összeállított műsorból különösen kiemelendő a Gyöngyi duett remek énekszámokkal. Kezdeté este 8 órakor. Szabad bemenet. Szíves pártfogást kér Matyok Péter.

x **Tekintettel** az előrehaladott időre mélyen leszállított árakban árusítjuk a nyári újdonságokat, UJHELYI RÓZA Rákóczi-uti üzletében. Finom gyászkalapok és fáttyolok is kaphatók. Telefon 130. szám.

* **Rimanóczy-étterem,** helybeli és vidéki intelligens családok találkozó helye. *Estélyek, társas vacsorák és összejövetelek* részére külön termek. *Kitűnő italok, izletes magyar konyha.* Abonensek elfogadtatnak. Szíves pártfogást kér a bérlő.

x **M. kir. Nagyvárad honvédekzenekar hangversenye az Európában.** Az „Európa” nagyszálloda gyönyörű kerthelyiségében ma a 4-ik honvédezred zenekara hangversenyez fél 5-től fél 9 óráig — a hangverseny után Rác Jóska teljes zenekara szórakoztatja a n. é. közönséget. — Kitűnő magyar konyha, kőbányai sör és saját termései borok, szolid és lelkiismeretes kiszolgálás.

x **Vendéglő italmérési joggal** 1913. év szeptember 1-ére, saját bora kimérésével haszonbérbe kiadó. Vagy e szakmában jártas, kellő intelligenciával bíró, ügyes, józan életű mindenben megbízottnak, saját termései boraim percent kiszolgálása mellett, előrehaladott koromnál fogva átadó. Feltételek megtudhatók Vizvezeték-utca 96. h. sz. Nagyváradon idős *Karger Sándor* tulajdonosnál.

x **A zene kedvelő közönség** szíves figyelmét felhívjuk, *Hamza Jenő* primás ujonnan szervezett 12 tagú bandájára, mely esténként a Fekete Sas kávéházban a szebbnél szebb előtákkal szórakoztatja a közönséget. Prágai különlegességek közül összeállított nagy színházi vacsora K 120, kicsi 08 fillér.

x **Az erdélyi kereskedelmi és automobilforgalmi r. t.** helybeni fiókja automobilon, pneumatikokban, valamint az összes automobilfelszerelési és szükségleti cikkekben *Szilágyi Dezső-utca 6. szám* alatti (telefon 13-21.) telepén nagy raktárt tart. A cégnek modernül berendezett garages *Körház-utca 6. szám* alatt (telefon 13-52.) van, hol úgy a helyi, mint az átutazó automobilon a legideálisabb garaget találják és egyúttal szükségleteiket is a legelőnyösebben szerezhetik be.

x **Vörösbort!** Nyáron a legkellemesebb ital! Literje 96 fillér. — Csodaszép mézédés *csemegezőllő*; kitűnő peccsenye és *pezsőborok*; *kőbányai* maláta és szalon *sörök*, **MERTZ NÁNDOR** csemegeüzletében, Körös-utca. Telefon: 448. sz.

x **Erdekében áll,** hogy megrendeléseivel felkeresse *Biró László és Tsa* urin, női- és pápi szabókat. Meglepető olcsó árak, modern szabás, elsőrendű munka *Sal Ferenc-utca 17.* Telefon 832 sz.

x **Zombor Sándor** sebész-orvosi műszer, kötszer és testgyógyesítő gépek készítője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villany erőre berendezett műhelyében készít mindenféle fémcsiszolást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos-árban, levelekre válasz.

* **Hölgyek kényelmére** bevezette a telefont, hogy a fürdő szezonra gyorsabban lehessen hölgyeinknek a megrendeléseket feladni a *Mille Juliette* fűző-teremnél Nagyvárad Színház-u. 4. Emke mellett. **Készít:** legújabb divatu fűzőket, haskötőt, melltartót, egyenestartót stb. *Allandó nagy raktár fűzővédőkben.* Telefonszám 827.

x **Két jogász sétál a városban,** szemben találják magokat egy régi ismerősükkel *Pista* barátjukkal, a mint ránéznek feltűnik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó árban szerezhet be mindenki *Nagy Sándor* férfi divatruha kereskedésében a *Zöldfa-utcán*, passagé-kapu mellett

x **Össi-tér 14. sz. házban** több lakás és üzlethelyiség minden órán kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál *Kossuth-utca 6.*

* **Ingtalan eladás.** Nagyteleky-utca 31. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes feltételek megtudhatók *Kossuth-utca 3. szám* alatti irodánkban *Hungária cipőgyár r.t.*

Legszebb és legolcsóbb zománc táblák

Diósy Sománál

Telefon 839.

Telefon 839.

OCCASSIO ELADÁS a nyári idényre

Tátray Gusztáv kézimunka üzletében

Rákóczi-ut 4.

Telefon 783. :: Telefon 783.

Vatodi **Chassala szandál**ok, amerikai **tennis cipők** és szabadalmazott **tennis ingek** kizárólag

REICHARD áruház

cégnél kaphatók.

Fogak és fogsorok úgy kaucukba mint aranyba foglalva szájpadiás nélkül, továbbá arany koronákat, csapfogakat, hidmunkákat fog és gyökér húzás és tartós fogtöméseket készít

Engel Dezső,

vizsgázott fogtechnikus.

N.-Várad, Bémer-tér (Emke Kávéház felett.)

Az Alkotmányt

megveheti naponta, vagy előfizetheti, ugyancsak az

„Élet”, „Nagyasszonyunk” „Zászlónk” és „Kis Pajtás”-t

a **Hegedüs Hirlapirodában**

Rákóczi-ut 5. — Telefon 1301.

Utazó bőröndök, utazási cikkek legjobban és legolcsóbban

STERNBERGNÉL, Szent László-tér 2. sz.

IRODÁLOM

Uj ifjusági folyóirat.

Már korábban megemlékeztünk, hogy *Ardos Frigyes* áll. főreáliskolai tanár, a nagyváradai munkáiskola vezetője a munkára nevelési eszme szélesebb körben való terjesztése céljából „Munka Iskola” címmel egy ifjusági munkára nevelő gyakorlati irányú folyóiratot óhajtott szerkeszteni és kiadni. Mint magától a munkára-nevelés szerény apostolától értesültünk, hogy *dr. Gedeon Alajos* áll. főreáliskolai igazgatónak kedvező előterjesztése és pártfogása révén a vallás- és közoktatásügyi minisztérium rövidesen már meg is adta a munkás tanárnak az engedélyt a folyóirat szerkesztésére és kiadására. Továbbá úgy vagyunk informálva, hogy a minisztériumban általános tetszéssel találkozott a „Munka Iskola” ifjusági folyóirat kiadása nevelő tendenciájánál fogva, sőt még kilátásba is helyezték, hogy mint uttörő, nevelő munkát subvencionálni is fogják.

A „Munka Iskola” irányát szépen kifejezi alcíme: „Munka, művészet, játék, szórakozás.” Mindazok, akik a gyermek nevelésével hivatásosan foglalkoznak, de maguk a szülők is — hisszük, hogy örömmel ragadják meg az alkalmat, hogy a lelkes tanár fáradozását azzal támogatják, hogy tanulóik részére ajánlják a nevelő munkát, illetőleg, hogy a szülők arra előfizetnek.

Eppen napjainkban jóleső tudat lehet mindannyiunk részére, hogy a vallás-erkölcsös nevelésnek segítő társul szegődik a gyakorlati munkára nevelés, amelynek irányítója, vezérfonala fog lenni a „Munka Iskola.” A magunk részéről még csak azt kívánjuk a munkás tanárnak, hogy újabb nemes és lelkes vállalkozásában minden hivatásos té-

nyező által általános elismerésre találjon és fáradozásait anyagi siker is koronázza.

TANÜGY

Iskolai értesítők.

A minorita-rend szilágysomlyói róm. kath. főgimnáziuma.

Mihalekik Bonó igazgató közli a szilágysomlyói főgimnázium értesítőjét az 1912-13. tanévről. A gimnázium a lefolyt tanévben hét osztályos volt és a most következő 1913-14. tanévben lesz teljes nyolc osztályos középiskola. Vincze János tanár hosszabb tanulmányt ír a latin nyelv tanításáról.

A figyelemreméltó, komoly tanulmány arra a helyes és manapság már mind erősebben hangoztatott megállapításra jut, hogy a latin nyelvet csak a III. osztálytól kezdve tanítsák és helyébe inkább a német nyelvet vezessék be az első osztálytól kezdve.

Az értesítő adataiból közöljük a következőket:

A gimnáziumban 15 rendes tanár van, közülük 7 minorita rendű áldozópap. Az intézetnek 255 tanulója volt, akik közül magyar 184, oláh 71, róm. kath. 66, görög-kath. 72, örmény kath. 1, ref. 59, ágostai ev. 1, gör. kel. 8, izr. 48.

A tanulók az idén pompás tanulmányi kirándulást tettek az Aldunára.

Az idén megnyílik a főgimnázium nyolcadik osztálya is s ezzel a várad egyházmegye egy új kath. főgimnáziummal lesz gazdagabb.

A várad-olaszi-i r. k. elemi fiúiskola értesítője.

A nagyváradi l. szert. püspökség kegyurasága alatt levő s immár 85 éve fennálló várad-olaszi-i róm. katolikus elemi fiúiskola a XVI-ik értesítőjében számol be az elmúlt tanévről.

Az értesítő első lapja a tanítótestület elhunyt jeles tagjának: Nagy Lajosnak van szentelve. Negyven évi működéséből harminckett évét töltött e tanításkörben. Kötelességtudó és rendkívül szorgalmas tanító volt, kinek nevelési rendszerét a mély vallásosság és hazafias érzés jellemezte. Volt tanítványainak és kártársainak őszinte részvéte kísérte sirjába.

A megüresedett tanítói állásra az iskola kegyura Ertsey Géza volt zilahi r. k. tanítót nevezte ki.

Méltó kintetés érte az iskola igazgatóját: Imrik Sándor Zoltán plebánost, a megyés püspök várad kerületi esperesnek, és kerületi tanfelügyelőnek nevezte ki.

A tantestület működésében a vallás-erkölcsös oktatásra fektette a fősúlyt. A nevelés-oktatás nagy munkájában a szülői ház és az iskola közt az összeköttetés megvolt.

„Kár, hogy a szülő és a tanító között az érintkezés már ez év folyamán azult, pedig szükséges volna ezen érintkezésnek folytonossága úgy maguknak a szülőknek, mint gyermekeiknek érdekében. Szükséges volna mindkét félnek gyakori tudomást szerezni a gyermek vallás-erkölcsös viseletéről, szellemi haladásáról. Az ilyen közös felvilágosítást nyerd érintkezések után bizonyára sikeres eredménnyel zárul be a tanév” — írja az Értesítő egy helyen.

Iskolai ünnepélyek voltak: okt. 4-én, márc. 15-én, ápr. 11-én, november 19-én.

Karácsonyra 45 gyermeket ruházott fel az iskola. Az év végén pedig 10 jóviselető és jeles előmeneteli tanuló pénzjutalomban részesült.

Beiratkozott 182 tanuló. A tanítás eredménye dicséretes volt.

A jövő tanévben a tanítás egyhuzamos lesz.

Az első osztályt: Ertsey Géza, a II-ik osztályt: Domokos Andor; a III-ik osztályt: Számborovszky Rezső, a IV-ik osztályt: Stark Gyula igazgató-főtanító fogja vezetni.

Beiratások a főgimnáziumban.

A nagyváradi premontrei főgimnáziumban az 1913-14. iskolaévet megelőző vizsgálatok és beiratkozások a következő sorrendben mennek végbe:

Augusztus hó 30-án az egy és két tárgyból bukott tanulók javítóvizsgálata, felvételi és pótlóvizsgálatok és a magántanulók írásbeli vizsgálata.

Szeptember hó 1-én a javító-felvételi és pótlóvizsgálatok folytatása és a magántanulók szóbeli vizsgálata. E vizsgálatok d. e. 8-11 óráig, d. u. 3-5-ig tartanak.

Szeptember 2-án és 3-án a főgimnázium összes osztályaira nézve felvételi jelentkezés az igazgatóságnál és beiratkozás az osztályfőnököknél.

A beiratkozások a jelzett napokon d. e. 9-12 óráig törrennek. Szeptember hó 4, 5, 6-ik napjain a teljes és kiegészítő érettségi vizsgálatot tevő tanulók írásbeli vizsgálatai (szeptember 6-án a latin nyelvből).

Szeptember hó 4-én d. e. 9 órakor „Veni Sancte” a premontrei kanonokok templomában, utána az intézet nagytermében az iskola év ünnepélyes megnyitása.

Szeptember 5-én az előadások megkezdése. Szeptember hó 10-én a teljes — kiegészítő és javító érettségi vizsgálatok szóbeli része.

Az érettségi vizsgálatokat tenni akaró tanulóknak a szabályszerű díjak lefizetésével személyesen kell jelentkezniük az igazgatóságnál szeptember hó 3-án délután 3-5 óráig, illetőleg a javító vizsgálatot tevőknek szeptember hó 9-én d. e. 9-11-ig és délután 3-5-ig. E jelentkezés alól még a vidéken lakó tanulók sincsenek felmentve.

Az igazgatóság.

Beiratások a nagyváradi női kereskedelmi tanfolyamra.

A nagyváradi női kereskedelmi szaktanfolyamban a beiratások az 1913-14. tanévre f. év szeptember hó 1-4-ig bezárólag mindenkor d. e. 9-12-ig az iskolahelyiségben (Tisza Kálmán-tér 4.) tartatnak.

Felvétnének olyan 14 éves leányok, kik a polgári iskola 4. osztályát jó sikerrel elvégezték, vagy olyan 16 éves leányok, kik polgári iskolai bizonyítvánnyal nem bírván, felvételi vizsgát tesznek: Magyar nyelvből (helyesírás- és fogalmazás) Német nyelvből (olvasás, írás, kevés fordítás) számtanból (a 4 alapművelet közönséges és tizedes törttel) és a földrajzból (Magyarország részletesen, az öt világrész általánosan). A felvételi vizsga díja 20 kor.

A beiratási díj 4 kor., tandíj egész évre 100 kor., mely összeg két részben, a beiratáskor az első fele, február elsején a második fele, fizetendő, vagy megindokolás esetén havi előzetes részletekben is fizethető.

Beiratáskor a növendék a szülők vagy gyámok kíséretében tartozik megjelenni és iskolai-, születési- és újraoltási bizonyítványt felmutatni.

Nagyváradon, 1913. augusztus 23.

Az igazgatóság.

Az olasz közs. polgári leányiskolában a beiratásokat (Tisza Kálmán-tér) következő sorrendben eszközlik: Szept. 1-én d. e. 8-11-ig az I. oszt. tanulók beírása. 2-án d. e. 8-11-ig a II. tanulók beírása. 3-án d. e. 8-11-ig a III. oszt. tanulók beírása. 4-én d. e. 8-11-ig a IV. oszt. tanulók beírása.

Az első osztályba 10 évet betöltött és 12 évnél nem idősebb leánykák nyernek fel-

vételt, akik az elemi IV. osztályt sikeresen elvégezték. Beiratásra a tanulók szülei (atyjuk vagy anyjuk) kíséretében jelennek meg és tartoznak bemutatni 1. a születési anyakönyvi kivonatot, 2. iskolai bizonyítványt és 3. a 12 évet betöltött tanulók az újraoltási bizonyítványt. Tandíj egész évre 20 K. Beiratási díj 1 K 30 fillér. A tandíj-mentességet kérőknek szegénységi bizonyítványt kell bemutatni. A javító-, pótló- és különböző vizsgálatokat aug. 30-án d. e. 8-11-ig tartják. Szeptember 5-én lesz a tanév megnyitása. Nagyvárad, 1913. aug. 24. Özv. dr. Személy Kálmán igazgató.

Beiratások a polgári iskolákban.

A községi polgári fiúiskolában a beírások, a javító, pótló és felvételi vizsgálatok a következő sorrendben tartatnak meg: Szept. 1-én d. e. 8 órától kezdve a magántanulók javító vizsgálata. Szept. 2-án a rendes tanulók javító vizsgálata. Szept. 3-án felvételi, tantervkülönbözeti és pótlóosztályvizsgálatok. Szept. 4-én az első 5-én a második, 6-án a harmadik, 9-én, a negyedik osztályok tanulói iratkoznak be. A beírásához feltétlenül szükséges okmányok: iskolai bizonyítvány, születési anyakönyvi kivonat, oltási, vagy újraoltási bizonyítvány. — A régi osztályok tanulói is a nagypiacéri iskolában iratkoznak be.

IGAZSÁG SZOLGÁLTATÁS

A nagyszalontai tanító pöre.

Többször foglalkoztunk már a nagyszalontai izraelita iskola botrányával. Dr. Goldner Herman iskolaszéki elnök egy alkalommal felülősségre vonta Radó Ferenc tanítót, szóvaltás keletkezett közöttük, majd dr. Goldner botjával meg is verte a tanítót. Az ügynek természetesen folytatása volt a felsőbb hatóságoknál. Az iskolaszék kitiltotta a tanítót az iskolából, ezt a határozatot azonban a miniszter megsemmisítette. A tanító azután becsületsértési pört indított dr. Goldner ellen, amelyet tegnap tárgyal a nagyszalontai kir. járásbíró. A járásbíró dr. Goldnert 200 korona pénzbüntetésre ítélte, az ítélet végrehajtását azonban felfüggesztette.

REPORTÁZ

A mai footballmérkőzések.

— Két vendégcsapat Nagyváradon. —

Érdekesség dolgában elsőrangú football-programot készített elő a mai vasárnapra a NAC intézősége. A NAC I. csapata két hetes nyári pihenőjét tartván, nem szerepel ugyan, de azért a program oly érdekes számokból áll, hogy a közönség minden irányban hozzáfog jutni ahhoz a sportélvezethez, amit a NAC által rendezett football délutánok mindig nyújtanak.

A program keretében ugyanis két vendégcsapat fog bemutatkozni. Az egyik a Berettyóújfalui SE csapata, Biharmegye legerősebb vidéki legénysége, amely az utóbbi időben meglepően nagyot fejlődött.

Ma délutáni bemutatkozása a szenáció erejével fog hatni a bizonyosságot fogja adni, hogy a centrumtól távolabb eső helyeken is mily hozzáértő kezekben van letőve e szép sport fejlesztésének ügye. A berettyóújfalui csapat itteni bemutatkozása tehát méltán kiérdemli Nagyvárad sportközönségének érdek-

lődését s közönségünk tömeges jelenlétével kell hogy buzdítsa a derék vidéki csapatot a tovább fejlődésre.

A berettyóújfalui csapat ellenfele a Törekvés I. csapata lesz, melynek különösen a védelme ma sok jó vidéki csapattal fölér. A két csapat már kétszer találkozott, mindkét ízben a Törekvés győzött, azonban most tekintettel a BUSE időközi fejlődésére, alig tudjuk megjósolni a mérkőzés kimenetelét. A Törekvést mindenestre ambiciózusabbnak fogja a honi környezet, amely előtt ereje javát igyekszik majd érvényesíteni. A mérkőzés tehát mindenképen erős és nagyon élvezetes lesz.

A Törekvés a következőleg áll fel: Major-Nagy, Varga II. Szilágyi, Hoducz, Pászár, Muharos, Varga I. Papp, Nagy, Boross. E mérkőzés kezdete délután 3 órakor.

A második vendégcsapat a Debreceni KASE ifj. csapata fél 5 órakor mérkőzik a NAC ifj. I. csapatával. E mérkőzés különös fontossággal bír azért, mert ez lesz az igazi fokmérője a két rivalis város footbalsportjának.

Mindkét csapat tagjai ugyanis honi nevelésűek, saját városukban kezdték a footbalsport művelését, mindkét csapat városának a legjobb ifjusági footballesapata, amelyik csapat tehát a mai mérkőzésen jobbnak fog bizonyulni, annak a városában tökéletesebb és nivósabb a footbalsport.

Mi bizunk benne, hogy a mi fiaink tudásuk legjavával fognak Nagyvárad Sport hírnevéért küzdeni, de kívánatos, hogy ennél a fontos küzdelemnél a város sport-szerető közönsége a legteljesebb számban legyen jelen és bátorítsa a derék fiukat a győzelemre.

Ezt a győzelmet különben annál is inkább reméljük, mert a NAC ifjusági csapata tudás és technika dolgában ma egyedül áll a vidéken. Ebből a csapatból kerültek ki Robogó, Jakab és Brán, a NAC bajnok csapatának a kiváló tagjai. Az ifjusági csapat többi játékosai is egyénileg mind igen népszerű ügyes játékosok, mint például Koneczey, Özüvi, Kutni, Busi és Káin, akik mint tartalékok többször szerepeltek már sikeresen a NAC többi csapataiban. Az ifjusági csapat különben ezuttal fog először az itthoni pályán vele egykorú vendégcsapattal mérkőzni s miután a helyi, korra nézve fölülte álló csapatokkal szemben már többször jelentős győzelmet aratott, hihető, hogy a vele korban egyező vendégcsapatot lefogja győzni. A mérkőzés délután fél 5 órakor kezdődik.

Egyébként a program délután 2 órakor veszi kezdetét, amikor a Bihari VC csapata fog mérkőzni a Törekvés COMB csapatával. Pénztárnyitás délután fél 2 órakor. Hely-árak a rendesek.

NYILTÉR

Uj fűszer- és csemege üzlet.

Tisztelettel hozom az igen tisztelt vevő közönség szives tudomására, hogy Rákóczy-ut 11. szám alatt (az ujonnan épülő Apollóval szemben) a volt Molnár Ödön-féle helyiségben egy teljesen ujonnan, modernül berendezett

fűszer-, bor-, déligyümölcs és csemege üzletet

nyitottam, hol a leghigeinikusabb kezelés mellett a legfinomabb fűszer- és csemege árut bocsájtom a nagyközönség rendelkezésére. Egyben felhívom a közönség szives figyelmét csokoládé, cukorka és kávé különlegességeim megtekintésére.

Szives támogatást kér, tisztelettel

Harmati Márton.

Telefon 13-26.

Telefon 13-26.

Fogtechnicai

intézetemet újlag leg-
kitünőbbben szereltem fel.

Természethű fogtömést,
fog- és gyök-huzást ér-
zéktelenítéssel végzek.

özy. dr. Deákné H. Zs.

Nagyvárad, Kossuth-u. 2.

Fokete Sással szemben

A Donát-féle

keresk. magántanfolyamon

augusztus hó 1-én új tanfolyamok

kezdődnek és pedig gyors- és gépirásra (előrehaladottabbaknak külön ismétlőórák) szépirásra (magyar és német szépirás valamint rondírás) egyszerű, kettős és amerikai könyvvitelre (gyakorlati alapon) közöns. és kereskedelmi számtan, magyar és német levelezés **német nyelvre** (társalgási gyakorlat)

Külön esti tanfolyamok

Mérsékelt tandíjjak! Teljes kiképzés 4 hó alatt.

Vidéki szülőknek

külön figyelmébe ajánljuk a tanfolyamot, ahol még egy néhány felső kereskedelmi- vagy polgári iskola látogató tanuló **teljes elátást** kaphat. A gyermekek tanulmányai szigorúan lesznek ellenőrizve; **szon-gora** tanítás a házba. Bejelentések elfogadtnak naponta d. e. 9 órától 1 óráig és d. u. 4 órától kezdve a tanfolyam termeiben. A tanfolyam vezetője:

DONÁT KÁROLY

Szabadság-utca 3.

TÁVIRATOK

Ferenc József,
Albánia fölszabadítója.

Durazzó, aug. 23.

Itt nagy ünneppel ülték meg Ferenc József király születésnapját. Durazzó érseke, valamint Durazzó, Tirána, Krója és más városok hódoló táviratokat küldöttek a királynak, a melyben a lakosság nevében köszönetüket fejezik ki Albánia felszabadításáért. Több házon a következő albán nyelvű fölírás volt:

— Eljen Ferenc József a nagy király, Albánia felszabadítója!

Bizalom a kormánynak.

Dés, aug. 23.

A vármegye állandó választmánya ma javaslatot fogadott el, melyben a kormánynak bizalmat szavaz-

nak. A javaslatot a legközelebbi közgyűlés elé fogják terjeszteni.

A meglőtt királyi biztos állapota.

Zágráb, aug. 23.

Skerlecz Iván báró királyi biztos az éjszakát aránylag jól töltötte. Reggel sokkal frissebbnek érezte magát és jó étvágyal fogyasztotta el reggelijét. Később megivott egy pohár tejet és cigarettára gyujtott. Az orvosok azonban megtiltották neki a dohányzást. A hőmérséklete reggel 37,8 fok volt. Fél tizenegy órakor megjelent a királyi biztosnál Wickenhauser dr. királyi tanácsos főorvos több asszisztensével, hogy a kötést megújítsa és a beteget megvizsgálja. Tizenegy órakor az orvosi vizsgálat véget ért. A királyi biztos állapotáról a következő orvosi jelentést adták ki:

Skerlecz báró hőmérséklete ma délelőtt kissé emelkedett. Közérzése nem rossz. Érverés száz körül van. A seb gennyes és tisztátalan. A táplálékfölvétel kielégítő.

Zágráb, aug. 23.

Skerlecz állapota aggasztó s ha a gyulladás tovább terjed, nincs kizárva a jobb kar amputálásának szükségessége. Remélik azonban, hogy a gyulladás nem terjed tovább.

Károly Ferenc József alezredes.

Bécs, aug. 23.

Károly Ferenc József főherceget a király legközelebb alezredessé lépteti elő és egyik magyarországi huszárezredhez helyezik át.

Hajókatasztrófa Öresundban.

Kopenhága, aug. 23.

Világos nappal, csendes tengeren az Öresundban, Haven előtt gyakorlatozott a parti hajóraj és az Oden ágyunaszád összeközött a Zurd páncélossal.

Tegnap délelőtt történt a katasztrófa. A Zurd északról dél felé tartott, az Oden pedig ellenkező irányban hajózott. Az admirálshajón csak akkor vették észre az összeközést, mikor az ágyunaszád rohamosan sülyedni kezdett. Nem telt bele egy negyedóra és az Oden eltűnt a hullámok között. A páncélés cirkáló kettészelte az ágyunaszádot. Legénységét mentőcsónakokon a többi hadihajóra vitték, a gyakorlat félbemaráét és a flotta visszatért Lancronába.

A vezérkari főnök bukása.

Bécs, aug. 23.

Beavatott helyről nyert értesülés szerint a vezérkari főnök bukását biztosnak tekintik. Erre abból következtetnek, hogy a vezérkari főnök neve nem szerepelt a király születése napja alkalmával kitüntettek között. A bukásról a hivata-

los lap legközelebbi száma fog beszámolni olyformán, hogy betegsége miatt a király elfogadta lemondását.

Takács Mihály temetése.

Budapest, aug. 23.

Az elhunyt baritonista, Takács Mihály temetése ma délután ment végbe óriási pompával. A temetésen igen sok előkelőség jelent meg.

Nagy tűz New-Yorkban.

New-York, aug. 23.

Tegnap legégett itt egy nagy áruház, a kereskedelmi központ egyik legnagyobb telepe. A kár több mint 6 millió korona. Az áruház 1200 alkalmazottja állás nélkül maradt.

Ha nincs megelegedve

szabójával, mert drága vagy rossz szul szab vagy nem pontos, szóval bármilyen okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TARSÁ** uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről újat készítenek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Októberi buza	— — —	11.59
Buza 1914. áprilisra	— — —	12.03
Októberi rozs	— — —	8.59
Juliusi tengeri	— — —	8.28
Aug. tengeri (1913)	— — —	8.22
Tengeri 1914 májusra	— — —	7.58
Októberi zab	— — —	8.34

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	819.50
Oszt. hitelrészvény	—	624.—
4%-os koronajár. dék	—	81.45
Oszt. magy. államv.	—	704.50
Jelzálogbank	—	420.—
Leszámitoló és pénzváltó	—	515.50
Hazai bank	—	285.—
Magyar bank	—	545.25
Keresk. bank	—	3620.—
Rimamurányi	—	705.75
Salgótarjáni kőszén	—	763.—
M. Ált. Kőszénbánya	—	1053.—
Közuti vasut	—	630.50
Városi villamos	—	353.—
Adria	—	585.—
Atlantika	—	—

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.

Sürgős figyelmeztetés!

Ha illatszert, piperezappant, kozmetikumot, arc- és kézápolási, háztartási, hajápolási és általában mindenféle a kozmetikumokba vágó cikkeket a legjobbat a legjobbakat olcsóbban a legolcsóbbnál akarja beszerezni, úgy kérje a harmadik kiadásban most megjelent «Illatszert és háztartási értékesítőket» melyet ingyen és bérmentve küld: «HEZ» illatszert és háztartási cikkek szaküzlete nagyban és kicsinyben B.-pest, VIII., Losonczi-u. 13/hz.

A legjobban szórakozik

VIGADÓ mozgó színházban.

Nagyszerű új műsor!

Ma vasárnap:

A nagybácsi végrendelete.

Néprege 3 felvonásban.

Bob és nővére,

bohózat.

A szökött rab,

angol dráma.

A talált pénz,

bohózat.

Tündér kertek,

eredeti felvétel.

Előadások 3 órakor kezdődnek.

Kedvezményes jegyek a tőzsdékben kaphatók.

Hétfőn, kedden

Sztojánovics Boldizsár

a zágrábi nemzeti színház tenoristája lép fel.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

18753—1913. szám.

Hirdetmény.

Nagyvárad város rendőrkapitánya mint I. foku iparhatóság ezennel közli, hogy a kereskedelemügyi m. kir. Minister ur 42521/1913 IV. szám alatt kelt rendelete szerint a Vörös-kereszt vagy Genfi-kereszt elnevezésekkel ellátott áruk folyó évi szeptember hó 27-ike után csak az iparhatóság által foganatósított lebélyegzés után hozhatók forgalomba.

Ennélfogva felhivatnak mindazon érdekelt kereskedők, vagy iparosok, kik ily áruk forgalomba hozatalával szándékoznak foglalkozni, hogy a fentebb kitett időn belül az áruk lebélyegzetése végett a rendőrkapitányi hivatal, mint I. foku iparhatóságnál, (Földszint 11, sz. ajtó) haladéktalanul jelentkezzenek.

Nagyvárad, 1913 augusztus 4.

Jánosy,
r. főkapitány h.

Macalik József

zenetanár

alapos oktatást nyújt zongora, hegedű, mélyhegedű (viola) esellő, nagybőgő és fuvolajátékban, továbbá zeneelméletben és kamarazenében.
Czime: Arany János-utca 11. szám.

Hirdetmény.

A Nagyvárad város kezelésében levő Bottó-féle alapítványi főző, illetve háztartási iskolában (Körös-utca 27. szám) az öt hónapos tanfolyam folyó évi szeptember 10-én nyílik meg, mely tanfolyamra ugyfzetéses, mint ingyenes növendékek felvételnek.

A növendékek gyakorlatot szereznek a főzés minden ágában a legegyszerűbb ételek készítésétől a legfinomabb ételműek, torták, krémek, halak stb. előállításáig, továbbá a gyümölcsöknek és zöldségeknek befőzése és tölre való eltevésében.

Felvilágosítást nyerne az érdeklődők a főzőiskola helyiségében özv. Christóné Düs Ilona vezető tanítónőnél.

A Szent László-nyomdában

az egyházmegyei főtanfelügyelőség által a róm. kath. népiskolák számára összeállított minta szerinti

Heti órarend-ek

már kaphatók és pedig:

- A) teljesen osztott iskolák számára (minden egyes osztály külön-külön) dbja 16 fill.
- B) részben osztott (két osztály együtt) iskolák számára 20 fill.
- C) részben osztott (három vagy négy osztály együtt) iskolák számára 20 fill.
- D) csztatlan (hatosztály együtt) iskolák számára 20 fill.

Olcsó modern lakások kiadók!

Szmetka György-utcai 1. számú új emeletes házban:

Két utcai szoba, előszoba, konyha, kamara, fürdőszoba földszint, évi bér: 600 korona november 1-től.

Két utcai szoba, előszoba, konyha, kamara, fürdőszoba föld., 600 K nov. 1-től. Egy udvari szoba, konyha, kamara földszint 300 kor. november hó 1-től.

Egy udvari szoba, konyha kamara, földszint 300 kor, azonnal.

Két utcai szoba, konyha, kamara emeleten 600 kor. azonnal.

Két utcai, egy udvari szoba, konyha, fürdőszoba emeleten erkéllyel 850 kor. november 1-től.

Szacsuvay-utca 16 sz. házban:

Két utcai szoba alkof, fürdőszoba, konyha és kamara emeleten, évi bér 800 korona, azonnal.

Egy pincehelyiség műhelynek, 200 kor. azonnal.

Kolozsvári-utcán lévő volt **Baptista** imaház, évi bér 800 kor.

Petőfi-utcán lévő Varga András-féle szőlőben egy szoba és konyhából álló lakrész, évi bér 200 korona november 1-től.

Értekezhetni:

PALLAY LAJOS

ügyvéd irodájában Szaniszló-utcán.

Fröhlich József

viaszgyertya-gyártó-, méz- és viaszkereskedése

Nagyvárad, Szent János-u.

Ajánlom a Főtisztelendő papság és a n. é. közönség részére templomi viaszgyertyáimat, padló-viaszt főzött állapotban, valódi akác-virág csemege mézet, hófehér lépesméz, mézeskalács különlegességeket. Tisztelettel

Fröhlich József.

Telefon 907.

Telefon 907

LÉVAI MÁRTON

r.-t.

sirkőraktára és kőfaragó telepe

Nagyvárad Rákóczi-u. 20.

Artézikutfuró vállalat Wessely és Biró Nagvszalonta.

NYÍRIBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!
vegyileg női, férfi és gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövet függönyök, bútor szövetek, papi és egyenruhák vegyileg tisztítatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet:

Zöldfa Passage 93.

Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

14561—14563

1913.

Hirdetmény.

Nagyvárad összes városrészeire és a hegyre vonatkozó s a kir. pénzügyigazgatóság érvényesítésével ellátott 1913 évi házbéradó és házosztályadó kivetési lajstromok az 1909. évi XI t-cz 4. §-a értelmében f. é. augusztus hó 24—31-ik napjain át nyolc napi közszemlére a városi adóhivatalnak az I-ső kerületre (Olaszi) a 21-ik, — a II-ik kerületre (Ujváros és Külváros) a 15-ik és III-ik kerületre (Váralaja, Velence, Csillagváros és a Hegy) a 26-ik számú szobájában azon figyelemmel tételnek ki, miszerint érdekelt adókötelesek, a jelzett lajstromokban terhükre előírt adót ott megtekinthetik s az elleni netaláni felszólamlásukat azon adózók, kik ezen adónemmel már előző években is megrova voltak, a lajstrom közszemlére kitételének napját követő 15 nap alatt, azok pedig, kik ezzel a folyó évben először rovatnak meg, ezen adójuknak adókönyvecskéjükbe történt bejegyzését követő 15 nap alatt a kir. pénzügyigazgatósághoz írásban benyújthatják. A később benyújtott felebezés érdemi tárgyalás alá nem fog vétetni.

Nagyvárad, 1913 évi augusztus hó 22.

Városi adóhivatal.

KORZÓ-KAVÉHAZ.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget és a mélyen tisztelt ismerőseimet, hogy a Körös-utcán levő

Korzó-kávéház

vezetését átvettem és azt modernül átalakítottam.

Hetenkint kétszer kedden és csütörtökön a közkezdelt nyári kerthelyiségben

ÜZSONNA-ZENE

elsőrendű zenekar közreműködése mellett. Családok és összejövetelek kedvelt találkozó helye.

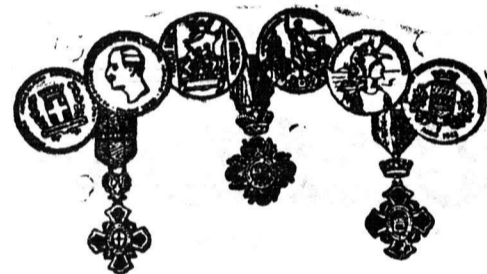
Szolíd polgári árak! Gyors és előzékeny kiszolgálás. Szives pártfogást kér

KATZ ADOLF,

a Csarnok-kávéház volt fizető pincére.

KORZÓ-KAVÉHAZ.

Boldog órái

csakis annak lehetnek, aki hozat magának egy műkedvelő hangszert **Wagner**

Hangszerkirálytól, Budapest József-körút 15. sz (Telefon.)

Varázsfuvola ajándékkal 4 korona. Csodaréztrombita, erős rézből 6 korona. Szájharmonika dobkisérlettel 3 korona. Facimbalom, 15 hanggal 4 kor. Tündérhangok állványon 8 K. Varázshegedű, ujdonság 6 K. A milánói, párisi és londoni kiállításon kitüntetve az első díjjal. Javítási szakműhelyek. Fényképes árjegyzék ingyen.

Vás! Figyelem a „Wagner” névre és a 15-ik házszámra.

RUFF TESTVÉREK

épület- és géplakatos műhelye
LUKÁCS GYÖRGY-UTCZA 26.

Mindenemű lakat s munkák, vas-szerkezetek, vízvezeték javítások és takarék-tűzhelyek elsőrendű kivitelben.

Gazdasági eszközök készítése egymint: ekék, boronák, borsajtók és szőlőzúzók stb. **Lángos kútaink** ugy tartósság, mint vízemelő képesség tekintetében minden eddigit fölülmulnak. Mindenemű gépjavítások szak-szerűen és gyorsan eszközölhetnek.

LEGOLCSÓBB

és legjobb bevásárlási forrás

özv. Kádár János-né
elsőrangú fűszer- és csemege kereskedése.

Mindenféle gazdasági cikkek, kötőz-hárs, kékkő, auto- és gépolajok és **auto-benzin nagy raktára** ::

A *Katholikus Népszövetség* *nagypáradi szervezete.*

CÉL: a keresztény polgárok tömörítése minden romboló áramlattal szemben; a vallásos és hazafias érzés istápolása, a keresztény közönség közt az összetartás fokozása.

JELSZÓ: a szeretet egyesít, az egység erőt ad.

Tagsági díj egy évre 1 korona, melynek fejében a tag megkapja a havi füzeteket, naptárt ingyen jogi tanácsadásra tarthat igényt s részt vehet a Népszövetség ünnepélyein és értekezletein.

A *Katholikus Népszövetség* *jogvédő irodája.*

A népszövetségi tagoknak ingyen ad jogi tanácsot minden közigazgatási, peres, perenkívüli, telekkönyvi, adóügyben stb.

Hivatalos órák: minden pénteken délután 6-tól fél 8-ig.

Hivatalos helyiség: a Katholikus Kör könyvtári helyisége.

Népszövetségi Hitelszövetkezet

Célja a népszövetségi tagok takarékoságát előmozdítani és tagjait az alapszabályokban körülírt határok közt segíteni.

Heti 20 filléres befizetések mellett működik.

Hivatalos helyisége a Katholikus Kör könyvtári helyiségében van, a hol a heti befizetések minden héten hétfőn és csütörtökön d. u. 2—5 óra közt eszközöltetnek.

A *Katholikus Népszövetség* *biztosító osztálya.*

Előnyös feltételek mellett elfogad **életbiztosításokat** tőkére vagy életjáradékra, halál vagy elérés esetére. Elvállal továbbá

leánykiházasítási és fiúellátási biztosításokat is.

Elfogad biztosításokat:

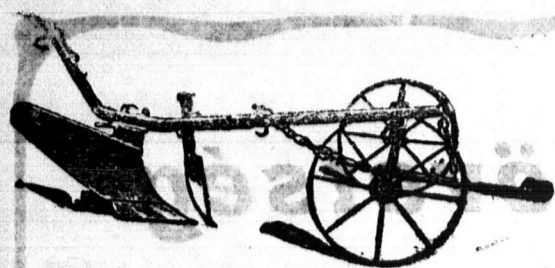
tűz, villámcsapás, légszesz- és kazánrobbanás által okozható károk ellen.

Törés által okozható károk ellen, **szállítmányi** károk ellen, betöréses **lopás-, jég-, baleset-, szavatossági** károk ellen.

Óvadékbiztosításokat, sikkasztás elleni, valamint **állatbiztosításokat**, végül úti-podgyászbiztosítást.

Általában foglalkozik a **biztosítás minden ágazatával**, a lehető legolcsóbb feltételek mellett.

Részletes felvilágosítással a csoportvezetők, illetve a biztosító osztály (Kath. Kör épülete) szolgál ak.

Ékek, vasboronák őszi szántásra

előnyös árban, készpénzfizetés mellett a GITYE-gyárban kaphatók.

Terménytisztító rosta aratási idényre gyári árban. Borprések, szőlőszukók már most megrendelhetők jutányos árban préseltünyomóval, ezek mind készpénzfizetés esetén olcsó árban. Minden darab szavatossággal.

Gitye Demeter Fia gépgyára Nv. Váradon. Templom-tér

PAPI RUHÁK.

Tisztelettel értesitem a nagyságos és főtisztelendő papságot és a n. é. közönséget, hogy papi és civil ruha tökéletességét áttanulmányoztam Budapesten, hogy a nagyságos és főtisztelendő papságnak kényelme legyen nálam beszerezni a szükségletét. Vidéki megrendelőnek elég egy minta reverenda beküldés, esetleg hívásra személyesen kiutazom.

Alkalomra bármilyen szalon ruha kölcsön kapható.

Alázatos tisztelettel
VAJNOVSZKY KÁROLY
papi- és polgári szabó.

ALAPÍTOTT 1898-BAN.

Kalvaria-utcán egy üres telek eladó.

TYUKSZEM,

bőrkenyvedés, szemölcs 48 óra alatt eltűnik a «CANNABIN» használatát után. Üvege 1 korona, postadíjjal 1.40 kor. Három üveg bérmentve 3 K.

EXCELSIOR

hintőpor 48 óra alatt elmulasztja a kéz-, láb- és hónaljzadást. 1 doboz 1 kor., postadíjjal 1.40 K, 3 doboz bérmentve 3 kor.

HIZLALÁSRA LEGALKALMASABB
40% phosphorsavat tartalmazó

Takaránymész,

mellyel a disznóknál nagyon könnyen 300 kiló hizlalási súly érhető el. Alkalmazható azonfelül baromfi, borjúk, juhok, marhák, ökrök és lovaknál 4 1/2 kiló ára, mely hónapokig elég 5 korona 80 fill. utánvétellel bérmentve. Kapható mindenütt. A hol nem lenne raktáron, megrendelhető utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése mellett a készítőnél:

Dr FLESCHE E., Korona-gyógyszertára Győr 99.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár R.-T. Vagyvárád, Rémer-tér.

Tűz- és betörésmentes pénztárszekrények (safes) bérbeadása.

Ujjonnan épült intézeti helyiségünkben létesített safe-deposit osztályunkban különféle nagyságu pénztárszekrények (safes) csekély díj ellenében bérelhetők.

Ezen pénz-szekrényekben a bérlő fél értéktárgyait saját zárja alatt, önmaga kezelheti és ezeknek megőrzésére a legmesszebbmenő biztonságot és kényelmet találja.

Safe-deposit helyiségünket az érdeklődőknek készséggel bemutatjuk és részletes felvilágosítással szívesen szolgálunk.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár R.-T.

Nagyvárad

KÖZÉPISKOLAI INTERNÁTUS

Tisza Kálmán-tér 7.

Felvesz kereskedelmi-, polgári- és középiskolai, nyilvános és magántanulókat. Gondos ellátás és szakszerű oktatás.

A nagy szünidőben lelkiismeretes előkészítés magán és pótvizsgálatokra.

Prospectust küld

Kovalik Vendel

igazgató

A jó bornak

nem kell czéger

mondják még ma is a régi öregek! Hogy mennyire igazok van, eléggé bizonyítja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult ujonnan berendezett étterme

Nagyvárád, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kitért saját termésti borai, előzékeny kiszolgálás, szolid polgári árak. Abonensek naponta felvételnek.

Kályhás üzletemet

Nagyvárád Szent János-utca 45. szám alatt

megnyitottam

sz. elvállalok a szakmába vágó mind-n munkálatot. Szíves megkeresést ker teljes tisztelettel

Szénásy Mihály,

kályhás.

Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz

csakis ez a valódi

kölniviz, kölniviz-pouder és kölniviz-szappan.

Kapható drogeriákban, gyógyszertárakban és illatszertárakban.

Ne tessék elfogadni

Kölniviz-szappant, kölnivizet és pudert, ha nincsen rajta az eredeti és egyedül valódi, de sokszor utánzott JOHANN MARIA FARINA Gegenüber dem Rudolfsplatz. Akkor sem kell elfogadni helytelen és utánzott kölnivizet, kölniviz-poudert és kölniviz-szappant, ha az itt jelzett eredeti készítmény nem volna kapható az ön lakhelyén, mert a világhírű cég magyarországi képviselője:

Holczer Emil Zoltán, Budapest, VIII. ker., Szigetvári-u. 16. szám

egyszerű levelezőlapra azonnal választ és közli hol szerezhető be az

eredeti minőség.

Kapható Nagy-Várád: Farkas István és Darvas István drogeriájában.

Melocco Péter cementárugyár és építési vállalat részvénytársaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyváradfi fióktelep: Szöllős-u. 16.

Telefonszám 11-38.

Telefonszám 11-38.

Gyárt: Szabadalmazott géppel gyártott kar-
mantyus portlandcement csöveket az
összes szabványos méretekben és ahhoz való idom-
darabokat, csömöszölt és vasbetétes, valamint
portlandcement csöveket, kútgyűrűket stb.

Márvány mozaiklap, műkő- és cementáru-
gyár. Beton és vasbeton építési vállalat.

Elvállal: Utcák és házak csatornázását,
hidak és vízmedencék szakszerű
építését. Nagyobb vállalatoknál **tervekkel és**
költségvetéssel szolgál.

Meghívást az ország bármely részéből elfogad.

Legolcsóbb bevásárlási források:

Alapított 1893. **Freund Benjámín** Alapított 1893.

műorás, ékszerész és látszerész
Nagyvárad, Rákóci-ut. Széchenyi-szálloda épület.

RITKA ALKALOM.

Üzletem átalakítása miatt a teljes raktáramat kiárulítom eddig nem létező leszállított árban, arany-, ezüst-, nikkell órákat, aranyláncokat, gyűrűket, fül-függőket és más ékszerneműket, kina-ezüst tárgyak, ingaórák, látszereknél 50% engedmény.

Tátray Sándor

telefon 558. telefon 558.

NAGYVÁRAD

Körözs-utca 11. sz.

Épület és műlakatos vízvezeték és vasszerkezeti munkák.

ÉGI LANT

ker. katolikus imádságos és énekes könyv, diszes vászonkötésben

1 K 30 fillérért

kapható a Szt. László-nyomda részvénytársaságnál.

Deutsch Simon
bútor-asztalos Ór-u. 6.

Elvállal olesó árban háló-szoba-, ebédlő- és szalon berendezéseket, ugyszintén előszoba és konyha berendezést. Hívásra megje lenek.

Oláh Sándor

épület- és műlakatos

Beöthy Ödön-u. 43.

Elvállal minden e szakmába vágó új munkákat és javításokat jutányos árban. Takarékos tűzhelyek állandóan ratáron. Költségvetést kívánatra küldök.

Jenny Jenő

órás, ékszerész és látszerész. Ajánlja dúsan felszerelt óra és ékszer nagy raktárát jutányos árban. **Szent János-u. 39. sz.** Óra és ékszer javításokat pontosan eszközölk.

Tanuló felvétetik.

Petry Árpád

órás- és műszerész

Nagyvárad, Rákóci-ut 9.

Tarsoly és Risztó mellett, a Rimanóczy-palotával szemben. Mindennemű műszerész munkák szakszerű javítása elfogadtatik.

Uj keztyűs és sérvkötő készítő!!

Keztyűk mérték után gyorsan és legjutányosabb árban készíttetnek. Bálí keztyűk 70 cm. hosszú, csak 6 korona. Tisztítások és javítások azonnal eszközöltetnek **Ruganyos sérvkötők 4 korona.**

HORVÁTH R.
Nagyvárad, Szt János-utca

Szent László (Püspök) Gyógyfürdő

Nyári gyógyhely Nagyvárad mellett Európai hirtű 41° C. meleg természetes hév viz.

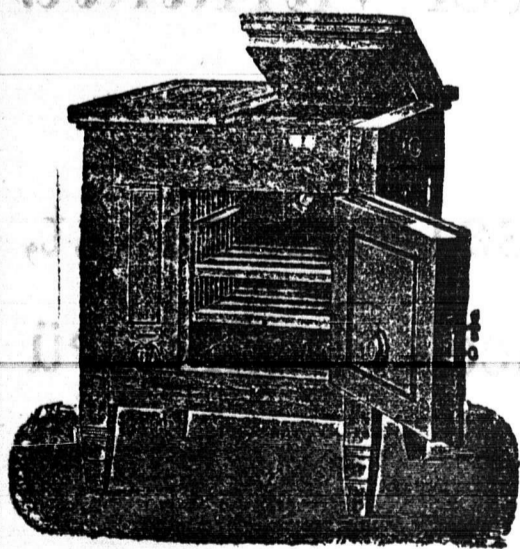
Javalva van, az ürületek és izmok csuzos bántalmainál, idült és különösen savas izületi loboknál, csonttörések és visszamaradt vastagodásoknál, idegbajoknál, melyek rheumatikus alapon keletkeztek, vesekövek eseteiben, májbajoknál, végre női bajoknál. Állandó fürdő orvos. Különböző igények szerint berendezett nagyszámu szobák árai K 1.60-tól K 8-ig váltakoznak. Gyógyterem hirdlapokkal, zongora könyvtár és tekeasztal. Terraszok szép

Kényelmes vasuti összeköttetés.

kilátással. Sétahelyek a fürdőtelepen és a mellette elterülő őserdőben és fenyvesben. Az erdőben jó tekepálya és lawn-tennis. Tükör- és kádfürdőkön kívül mórfürdők is vannak rendszeresítve. Modern uszoda uszás tanítással és homokkurával. Legszebb kiránduló hely. Elsőrendű zene. Kitűnő konyha. Villanyvilágítás. Telefon, interurbán.

Dancs István.

Prospektust kívánatra küld a bérlőség.

JÉGSZEKERÉNYEK kertü vasbútorok, valamint konyha-fabútorok is u. m.: konyha-kredenz, **FAGYLALT-GÉPEK** és **FORMÁK** asztal, szék, zsámoly, teknő és az összes konyha berendezések

TARSOLY és RISZTÓ különlegességek vaskereskedésében
Nagyvárad, Rákóci-ut. Telefon 390 szám.